

DIRVA

Nr. 79

Liepa-July 12, 1963

Cleveland, Ohio

Apie rožes ir mergaites

MERGAICIŲ IR GĖLIŲ ISSILAIKYMO AMŽIUS BUVO TEMA, APIE KURIĄ SUKOSI PASKUTINIS DE GAULLE IR ADENAUERIO PASIKALBĖJIMAS. — PO PREZIDENTO KENNEDY VIESNAGES DE GAULLE BUVO SUTIKTAS LABAI ŠALTAI IR ATRODO, KAD ABU EUROPOS PATRIARCHAI JAUTĖSI ESĄ NUSTUMTI NUO POLITINĖS SCENOS, NORS GĖLININKAS ADENAUERIS IR RAMINOSI ROŽIŲ PATVARAMU ŠALTOS ŽIEMOS METU.

Vytautas Meškauskas

Tūkstančiai žmonių gėrėjosi gražiomis raketomis, kurias liepos 4 d. vakare savo Nepriklausomybės šventės proga į dangų leido amerikiečių kolonija Bononoje. Jas stebint, beveik niekas nepastebėjo mažos automobilų vilkstinės, kuria Prancūzijos valstybės šefas de Gaulle su palyda grįžo iš priėmimo pasanklerį Adenauerį į prancūzams dviem dienom pavestą "Schloss Erlich". Anot "Der Spiegel", tuo būdu amerikiečiai antru kartu atėmė bent kokį iškilmingumą de Gaulle vizitui. Tiesa, tas vizitas tebuvo, taip sakant, "darbo" o ne "iškilnių". Prancūzų - vokiečių draugingumo sutartis numato vyriausybės galvų pasitarimus kas šeši mėnesiai. Tačiau, jei ne Kennedy vizitas, ir šis de Gaulle atvykimas būtų padaręs didesnio efekto. Reikia atsiminti, kad dar prieš pusę metų de Gaulle sutiko minios vokiečių, gi šį kartą, jei kas sekė ilgą prancūzą, tai tik policininkai, kuriems buvo patikėtas jo saugumas.

De Gaulle jautė, kad populiarumo varžybas jis pralaimėjo Kennedy naudai ir, dvi dienas prieš išvystant Vokietijon, jis pareiškė pas jį viešėjusiai prancūzų parlamentarų grupei:

"Matote, sutartys yra kaip jaunos mergaitės ir rožės: jos to laikosi, kiek jom skirta. Jei vokiečių - prancūzų sutartimi ne-

bus pasinaudota, tai nebus pirmas atsitikimas istorijoje". Po to de Gaulle pacitavo porą eilučių iš Victor Hugo "Orientales": "Ach, kiek daug mergaičių aš esu matęs mirštant".

Šiuos žodžius paskelbė paryžiskis Le Monde, o iš jo pakartojo ir vokiečių spauda, kur juos perskaitė ir senasis Adenaueris. Iškilmingos vakarienos metu kancleris pareiškė:

"Šiandien dviejuose laikraščiuose skaičiau tai, ką jie tariamai persispausdino iš Le Monde. Dėl to aš turiu pareikšti, kad arba Le Monde, jei jis taip tikrai rašė, arba vokiečių laikraščiai, neturi jokio supratimo apie rožes."

Reinlandietis Adenaueris, pasidaręs profesionaliniu rožininku, kai Vokietiją valdė tūlas Adolfas Hitleris, aiškino savo svečiams, kad rožė yra pats patvariausias augalas. Tiesa, jį turinti spyglių ir ją reikia atsargiai liesti. Jo paties rožės puikiai išsilaikiusios per pereinamosios žiemos šalčius... Už tat Prancūzijos - Vokietijos draugystę, kaip rožę, vis iš naujo sužydėsianti...

Kaip ten būtų su tom rožėmis, šiuo metu prancūzų - vokiečių draugystės rožės nebežydi. Dar prieš de Gaulle atvažiuojant, Vokietijos užsienių reikalų ministris Gerhard Schroeder paaiškino, kad vokiečių užsienio politikos tikslas esąs virsti tiek rei-

kalingais amerikiečiams, kiek amerikiečiais reikalingi vokiečiams.

Tiesa, būsamas kancleris Erhard aiškino de Gaulle, kad vokiečių federalinė respublika negalinti pasirinkti tarp Washingtono ir Paryžiaus. Vokiečių tautos pasąmonėje tai esą vienas ir tas pats.

Tačiau toks netikėjimas (galimą visišką skilimą tarp Washingtono ir Paryžiaus nevisai atitinka gyvenimo faktams. Prezidentas Kennedy jau įsakė savo generaliniam štabui iširti visas galimybes, vedančias prie JAV kariuomenės tiekimo Vokietijoje aplenkiant Prancūzijos teritoriją. Nėra jokios abejonės, ką pasirinks Erhardas, jei visos pastangos rasti bendrą kalbą nueis niekais. Reikia pastebėti, kad de Gaulle viešnagės metu svarbių problemų nebuvo iškelta. Buvo pasirašyta tik sutartis apie Prancūzijos ir Vokietijos jaunuo- menės bendradarbiavimą. Daug kas priklausys nuoto, kaip Maskvoje pasibaigs pasitarimai dėl atominių ginklų bandymo uždraudimo ir kokia kryptimi rutuliosis S. Sąjungos-Kinijos santykiai. Nei de Gaulle, nei Adenaueris tų įvykių raidos pakreipti negali. Jiems liko tik prisiminimai apie rožes ir mergaites.

ŽINIOS IŠ VISO PASAULIO

* JAV DIPLOMATAI YRA ĮSITIKINĘ, kad Sov. Sąjungos ir Raud. Kinijos skilimas yra jau įvykęs faktas, todėl verta leisti jį derybas su Chruščiovu.

Dviejų raudonųjų ginčas vyksta ne tiek ideologiniais, kiek komunistinės vadovybės klausimais -- Chruščiovas ar Mao Tik vienas jų gali duoti įsakymus pasaulio komunistui, priešingu atveju, tenka likti antraeilio vadu, kartu nustojant vadovaujančio posto.

* RUMUNIJOS KOMUNISTINIO "BOSO" G. DEJ atsisakymas vyk- ti į Rytų Berlyną sovietinių sate- litų konferencijai su Chruščio- vu rodo, kad skilimas tarp rusų ir kiniečių komunistų gali atne- sti daugiau tokių "atskaldu".

Rumunija jau davė užsakymų Austrijos, Vokietijos, Anglijos ir Italijos bendrovėms savo pramonę ir prekybą išplėsti.

Specialus Kremliaus emisaras Podgorny grįžo iš Bukarešto tuščiom rankom.

Vieša "Vengrijos stiliaus" Rumunijos okupacija pakenktų Chruščiovo prestižui, todėl manoma, kad Maskva pareikalaus išleisti sov. kariuomenę "bendriems sovietų - rumunų kari- niams manevrams".

* JAV DAVĖ SUPRASTI ANGLIJOS VYRIAUSYBĖI, kad Britų Guianos komunistų pastangoms perimti valdžią turi būti užkirs- tas kelias.

Grupė lietuvių menininkų ir svečių aplankusių Prano Gailiaus darbų parodą Du May galerijoje Pa- ryžiuje. Prie stalo sėdi dail. Pranas Gailius. Stovi iš kairės: skulptorius Antanas Mončys su sūnumi Kristupu (9 metų amž.), dail. Antanas Liutkus, dail. Telesforas Valius su žmona, iš Toronto dabar atostogaujanti Paryžiuje, Živilė Bernotaitė ir Petras Klimas, jr., Plačiau apie Prano Gailiaus kūrybą 5 psl.

LIETUVIŲ TAUTA LAISVEI, NE VERGOVEI GIMUSI

Lietuvos atstovo J. Kajecko žodis JAV Lietuvių Bendruomenės Tarybos sesi- jos atidaryme liepos 6 d. Chicagoje.

JAV Lietuvių Bendruomenė ir bendrai Pasaulio Lietuvių Bendruomenė atlieka didelį vaidme- nį. Ji apjungia lietuvių ir gina jų bei Lietuvos reikalus. Jos už- simojimai platus masto. Jos veikla globalinė.

Lietuvos okupacijai užsitęsiant, atitinkamai didėja ir LB vaid- muo bei svaris. Tai suprantama, nes šios organizacijos veikla pa- grįsta ne partiniais ar sroviniais pagrindais, bet tik mūsų deivės - Lietuvos ir Lietuvių Tautos gyvy- biniais interesais bei aspiraci- jomis. Tie reikalai mus apjun- gia ir išveda į bendrą vieškelį, vedantį į Lietuvą.

Jūsų veikla -- gyvybingumo de- monstracija. Ji įrodymas, kad mes mirti nenorime ir kad Lie- tuvių Tauta laisvei, ne vergovei, gimus. Ji tauraus idealizmo ir pasišventimo vaisius. Kada pa- vergtųjų lūpos užčiauptos, lai- svųjų pareiga už juos kalbėti.

Gėrėdamasis LB pasišventi- mu bei nuveiktais darbais, giliai nuoširdžiai sveikinu šios Ben- druomenės Tarybos sesijos daly- vius.

Gėriuosi ir LB darnia sutar- tine veikla. Joje sutelpa visos

lietuvių kartos: senimas ir jau- nimas, senieji ir naujieji atei- viai. Jos gražiai atstovaujamos ir LB vadovybėje. Tai LB ilgo gy- vybingumo ir veiklos sėkmingu- mo laidas.

Visos didžiosios JAV ir Kana- dos lietuvių manifestacijos, kaip tai: Dainų šventės, Kultūros Kon- gresai, Tautinių šokių šventė, Li- tuanistikos mokyklos, vadovėlių paruošimas, parodų bei premijų parengimas netįvyksta be LB pa- laimos ir jos, ar jos veiklų kiet- to ir ryžtingo darbo. Tai vis ne projektai, bet konkretūs, sėkme apvairnuoti darbai.

Pagaliam, ir Lietuvių veiksmų, grupių apsiųgumo siekimas taip

pat yra LB reikšmingas įnašas.

Žodžiu, Lietuvių Bendruomenė ar pavieniai jos veikėjai įneša lietuvių gyvenimui dinamizmo, pasišventimo ir gražaus entuzi- azmo: aukotis, išverti ir laimėti žūbtinę kovą už Lietuvos valstybinę egzistenciją ir Lie- tuvių Tautos šviesesnę ateitį.

Į šį suvažiavimą atkreiptos pavergtųjų lietuvių širdys. Jų ir Pasiuntinybės vardu dėkoju šio suvažiavimo dalyviams už aukos gėles Lietuvai.

Linkiu gerausios sekmės nu- statyti gaires ateities veiklai ir Lietuvių Bendruomenės stiprėji- mui nariais ir darbais.

PAVERGTŲJŲ TAUTŲ SAVAITĖ CHICAGOJE

Pavergtųjų Tautų savai- tė Chicagoje bus minima ši sekmadienį, liepos 14 d., Grant parke. Lietuviai su o r g a n i z a c i j ų vėliavomis, moterys tautiniuose rū- buose, prašomi rinktis 12 val. 30 min. į Grant parką. Čia vyks eiseną ir iškilmin-

goji dalis. Kalbas pasakys: atstovas iš Washingtono, didelis pavergtųjų bičiulis buv. kongresmanas Charles Kersten, prof. L. Katner, gen. Venezuelos konsulas Chicagoje ir dr. A. Barled, buv. Kubos gener. konsulas New Yorke Castro valdžios pirmaisiais mėnesiais, vė- liau tapęs vienu iš didžiau- sių antikomunistų. Atsišau- kimą į amerikiečių visuome- nę perskaitys Miss Illinois — latvaitė Mara Jozers.

"Mes turim būti Lietu- vos laisvės šaukliai" — taip skelbiama šios Pavergtųjų Tautų savaitės rengėjų at- sišaukime. Tad supraskime pareigą, raskime valandą kitą laiko atvykti į šias ma- sines iškilmes. Jei mūsų broliai nuogomis rankomis ir krūtinėmis nebijojo stoti prieš raudonuosius budelius, jų durtuvus ir tankus, rei- kalaudami tik laisvės ir žmoniškesnių sąlygų, tai ko galim bijoti mes, kurie gy- venam laisvėje ir džiaugia- mės ja.

Sekmadienį, liepos 14 d., 12:30 val. p. p. visi Chica- gos lietuviai į Grant parką!

Šiandien ir rytoj

MASKVOJE išeinanti Pravda, pirmame puslapy garbinda- ma sovietų kosmonautų atsiėktus laimėjimus erdvėje, viduri- niuose puslapiuose įdėjo vieno skaitytojo laišką, besiskundžian- čio sąsiuvinį trūkumu.

Pasak laiško, Verchni Urum, netoli Novosibirsko, mokiniai uždavinius sprendžia ant senų laikraščių ar palaidų popieriaus lapų, nes negali gauti nusipirkti mokyklinių sąsiuvinų. Pasūs skundai gauti iš Archangelsko ir Volgogrado (buvusio Stalingra- do). Sovietų prekybos ministerija prisipažįsta, kad per pasku- tinįs keturis metus sąsiuviniams gaminti užsibrėžtas planas nepasiektas ir popieriaus pramonė pagamino 232 milijonais ma- žiau sąsiuvinų, negu buvo numatyta. Šiais metais užsibrėžtasis planas pagaminti 650 milijonų sąsiuvinų, kad galima būtų pa- tenkinti minimalų mokyklų reikalavimą, irgi nebus atsiėktas.

Pravda tuos laiškus atspausdino tikslu "paspausti" atsa- kominguosius popieriaus pramonės pareigūnus, bet ši informaci- ja parodo tikrąjį Sovietijos veidą. Tos Sovietijos, kuri didžiuo- jasi savo sputnikais, bet nepajėgia mokinių aprūpinti sąsiuviniais.

★

SOVIETIJOJE trūksta ir kitokių dalykų. Štai Maskvos laik- raštyje skaitome kitą žinią, kad Sovietijos gyventojai (dabar jų yra 220 milijonų) praėjusiais metais nupirko dantims valyti 145 milijonus pudros dėžučių, 90 milijonų pastos tubų ir dar iš Bul- garijos buvo nupirkti 17 milijonų pastos tubų. Vadinas, viso 262 milijonus pudros ar pastos. Jei prileisime, kad mažiausiai 20 milijonai sovietų dar neturi dantų, arba jau juos yra praradę, tai vienam gyventojui tenka pusantros tubos ar dėžutės dan- tims valyti per 12 mėnesių...

Randame ir kitą žinią, kad praėjusiais metais Sovietijoje buvo parduota už 150 milijonų rublių tualetinio muilo (vienas gabalėlis kainuoja 50 kapeikų). Galvai išeitų po pusantro muilo gabalėlio per metus, nes čia jau reikia priskaičiuoti ir bedan- čius vaikus be senelius...

Pagaliam, nuo revoliucijos laikų Sovietijoje vis tebejaučia- mas didelis trūkumas skutimosi peiliukų ir vyrai tą patį peiliu- ką turi naudoti 12 ar 18 kartų. Tad nėra ko stebėtis, kad tame "pažangos" krašte, atsirado nauja profesija -- skutimosi peiliu- kų aštrintojai, kurie už nedidelį atlyginimą išgalanda senus pei- liukus...

★

VILNIUJE prie "prezidentūros" dežuruojantieji milicininkai tarpusavy kalbasi:

-- Draugas Paleckis po tų visų konferencijų atrpdo labai išvargęs. Esu tikras, kad jis norėtų pasilikti vienų vienas... -- Tą jis lengvai gali padaryti. Tegu tik atidaro sieną už- sienin!...

(vg)

XX amžiaus žmonių medžiotojai...

Atostogos Ispanijoje

Iš ryto pabudau pažadintas asilų bliovimo -- Madride! Tačiau nenuostabu -- asilas Ispanijoje yra viena iš pagrindinių "mašinių", kaimiečiai susisiekimo priemonė, kiek sykių matėme per traukinio langą, laukuose ar upės vagojojančius ispanus, apsigaubusius ruda antklode. Koks tai keistas Dievo padaras -- kupranugaris šešiomis kojomis! Mieste asilas dažnai pavaduojamas sunkvežimiu -- siaurose gatvėse tie darbiniai gyvūnėliai neša ant savo nugarų dukrečius, prikrautus daržovių, plytų, cemento ir tt. Ispanijos asilai yra daug inteligentiškesni ir paklusnesni, kaip itališkieji ar Korsikos, laikomi užsispyrimo simboliu. Čia jie klausio žmogaus, Mačiau sykį tris asilus, krepšiai pripildyti plytų, ant ketvirtojo joja palydovas, kojos beveik žemėvelkasi, laiks nuo laiko sušukdavo ką tai ir vilkstinė tuoj pasukdavo norima kryptim.

Išėjau išgerti kavos. Buvo apsiniaukę dangus. Linojo. Įėjau į pirmą kavinę -- barą, kur ispanai tarnautojai, pakeleiviai ir šiaip jau, ant greitųjų užkandžiauja. Dažniausiai pusryčiauja stovėdami prie baro. Geria kavą iš stiklinių -- truputį kavos, daug pieno, užkandami balta duonyte ar čiurromis. Tie barai-užkandinės visuomet pilni -- rytą, dieną ir vakarą. Prie kiekvieno gėrimo, alaus ar vyno, duoda ant lėkštytės keletą alyvų, beveik visada žmonės užsisako užkandėlių, kurie čia vadinami "tapa", tai kelios keptos ar marinuotos žuvytės, čipsai, kepenukai, sepijos, vėžiukai (scampi), dešros riekutės, sūris ir t.t. ir t.t., pasirinkimas, kukliam ar prašmatniam bare, milžiniškas, čia pat krūva popierinių servetėlių, (mat "tapos" valgomos pirštais ar panerimos medinė lazdele -- lyg dantims krapštelitum). Būdinga tvarka tose kavinėse-užkandinėse-baruose: viskas metama ant žemės, Man buvo

ANTANAS LIUTKUS

pradžioj kaip tai nepatogu, tai mandagiai dėdavau alyvų kauliukus ar vėžiukų lukštus į lėkštelę, bet patarnautojas priėjęs tuoj išvertė viską ant žemės, dargi klientų -- salės pusėn... Šluoti šluojama, bet nelabai dažnai, nes kojos skendėja tame "kilime", lyg

"Blusų turgus" Madride... kuriame mėgsta lankytis turistai, tikėdamieji nusipirkti pigiai kokią senieną...

confetti per Nicos karnavalą.

Išeinant iš kavinės juodai apsirengusi senutė stovėjo palei duris, vertė, skaičiavo rankoje pinigukus, ištisė į mane delną ir pirštu į juos rodydama lyg pasiguodė, kad jai jų trūksta iki stiklinės kavos, kuri kainuoja apie tris pezetas (5 centai), aš jai supyliau į ranką gautą mokant už kavą gražą, kažką sumurmėjo, žvilgtelėjo į delną, paskui nustebus į mane pažūrėjo, persižegnojo ir greitai įėjo į kavinę. Reikia pasakyti, kad

Ispanijoje "profesionalų" ubagų kaip ir neteko matyti, kartais koks vaikas, pažinęs svetimšalį, susigundo paprašyti pezetos, bet neprilimpa ir pasakius magišką žodį "nada" -- nieko -- nubėga. Gal ispanai per daug išdidūs, kad ubagauti? Nes jau labai "ubagišką" vaizdą sudaro begalės loterijos bilietai pardavėjų -- dažniausiai karo ar civiliai invalidai, šlubi, akli, seniai, vyrai ir moterys, slankioja gatvėmis, stovi tarpvarčiuose ir garsiai siūlo savo prekę; antra "ubagų" kategorija, tai cigarečių pardavėjai, irgi invalidai ar seniai, daugiausia moterys ir vaikai. Pastebėjau, kad retai kada perkamas visas pakelis, dažniausia dvi, trys cigaretės, bet už tai amerikoniškos, žymiai aukščiau "kategorijos" atžvilgiu stovi batų valytojai, kurių irgi knibždėte knibžda, bet čia tai jau amatininkai.

Madrido miesto širdis, tai Puerta del Sol aikštė. Iš jos centro matuojami nuotoliai ne vien Ispanija, bet ir į kitus kraštus, čia kryžiuojasi požeminiai traukiniai, autobusų linijos, kioskuose galima gauti spaudą visom kalbom. Aikštėje, kaip ir visose Ispanijos aikštėse, vyrai stovinėja būriais, lyg tai laukų kokio įvykio. Kavinės pilnos -- 99% vyrų, apsirengimas kuklus. Po vakariinės miesto gatvės staiga pri-

Šio straipsnio autorius dail. Antanas Liutkus Madrido senamiestyje prie medžio skulptuotų durų (XIV-XV amž.)

Charakteringas Madrido gatvės vaizdas su langų grotomis iš XV amž. Prie namo stovi Janina Liutkuvienė.

sipildo žmonių. Minia santūri, rami nerėkaujanti (dabar jau yra ir daugiau moterų), visi palengva slenka į miesto centrą, pripildo kavines, žiopsą į vitrinas (kurios nėra žavios, dažnai be skonio perkrautos), atrodo kad vaikščiojotai vieni kitus pažįsta, dažnai sveikinais, nelyginant Kaune sekmadienį po mišnių, tarp Iguulos bažnyčios ir Senamiesčio... Miestas gyvas ir juda iki 3 val. ryto, mat vakarienė valgoma apie 9 val. vakaro, o teatruose vaidinimo pradžia 10 ar 10:30 v. vakaro.

Labai charakteringa yra ir Plaza de Espana. Viduryj jos stovi didelis ir gražus bronzinis paminklas Servantesui, vaizduojas greta vienas kito jojančius šarvuotą Don Kichotą, pametusį šalimą, ant savo amžino Rossinanto ir Sančo Pančą -- ant asilo. Už tų tautiškių, praeitį vaizduojančių didvyrių, į mėlyną dangų stiebiasi moderniški dangoraižiai -- naujos Ispanijos triūso išdava.

Kalbant apie aikštes, negalima nepaminti ir puikios, "istori-

nės" aikštės Plaza Mayor, apsuptos arkadom, kur sekmadieniais vyksta pašto ženklų turgus. Šitą aikštę galima palyginti su Pariziaus Place des Vosges. Jinai statyta Pilypo III -- 1619 m. Viduryj aikštės tada vykdavo bulių kautynės, "autodafes" inkvizicijos laikais, joje buvo paskelbti karaliais Pilypas V (Liudviko XIV anūkas), Ferdinandas VI, Karolis IV, čia buvo kanonizuota ir eilė šventųjų kaip šv. Ignacius, šv. Teresė, šv. Izidorius. Ją supančiose arkadose yra prakišti devyni vartai -- išėjimai. Dabar ši aikštė apmirus, nei autobusų, nei mašinų, saulėje šildosi seniai, pakrykštauja žaisdami vaikai, gyvybės neliko, vien tuščias ir dingęs kevalas.

Vieną vakarą nuėjome į "Teatro de la Zarzuela", jį be abejonės, galėtų perkelti į Paryžių ar New Yorką -- tėjimas gražus, didelė salė, patogūs foteliai, milžiniška scena. Pirmą sykį Madride matėme daugiau moterų negu vyrų, pasipuošusios, bet pasi-

kartu su avimis, disciplinos sekretas paprastas -- piemu vedasi ant virvės didelį, gražų aviną, o avelės aišku, paskui. Kai prakūra lietus, tai ir ant scenos lyja koks desėtas minučių ir vanduo nusruvena grioveliais. Balsai gražūs, nes Madride operos nėra ir baigę konservatoriją dainininkai tegali pasireikšti operetėje.

Susisiekimas Madride patogus ir greitas: mat maža automobilių, taxi labai pigūs, daug autobusų (tarifas vienas -- moki pezetą ir važiuoji kiek nori), yra ir požeminis, kurio koridoriai suvaidino taip didelę slėptuvių rolę per civilinį karą, senose linijose vagonai irgi jau smarkiai nuvargę, barška, bet naujosios vagonai labai patogūs -- dideli, plautūs. Kiek požeminio tiek autobusų tarnautojai apsirengę labai jau prastai, uniformos begalo nudėvėtos, dažnai lopytos ir beveik perregimos.

Einant mieste po 10 val. vak. vis girdisi rankų plojimas -- stovi žmogus prie viešbučio ar namo durų ir ploja -- iš kampo, iš kažin kur pasirodo žmogelis su daugybe raktų, mandagiai pasveikina, atrakina duris ir įleidęs vėl jas uždaro. Už patarnavimą reikia mokėti, atsilyginti. Tai įdomi viduramžių liekana, "sereno" vadinama. Anuo metu jis vaikščiojo naktimis gatvėse ir garsiai skelbė valandas ir gamtos prajovus -- lietu, giedrą ir t.t. Vėliau jo pareigos transformavosi, jis tapo lyg šv. Petru. Nors nuolatiniai būtų nuomininkai ar savininkai gali turėti raktus, bet dažniausiai jie mėgsta naudotis "sereno" patarnavimu -- tradicija. Atrodo, kad tiems, kurie yra piktuoju su vieša tvarka Ispanijoje, sunku incognito daryti nakties vizitus...

Prieš apleisdamas Madridą, dar sykį nuėjau į turtinę ir puikų Prado muziejų, atsisveikinti su Rafaeliu, Ticianu, Velazkiezu, Murillo, Zurbaranu, il Greco, Goya ir pasakyti "sudev" ar ... "iki pasimatymo" jų sukurtiems šedevrams.

COSMOS PARCELS EXPRESS CORPORATION

Paskubina jūsų siuntinį jūsų draugams ir giminėms į bet kurią SSSR dalį. Licensed by Vneshposil'torg
SIUNTINIAI APDRAUSTI — PRISTATYMAS GARANTUOTAS
— GAVEJAS NIEKO NEMOKA

Visuose mūsų skyriuose jūs rasite didelį pasirinkimą medžiagų moteriškiems ir vyriškiems drabužiams ir tuo sutapysite nei perkant kitur. Jūs galite gauti ir kitokių reikmenų tinkamų siuntiniam pigiau nei bet kur kitur. Dėl papildomų informacijų ir nemokamų kainaraščių rašykite ar aplankykite jums artimiausią skyrį:

- NEW YORK, 3, N. Y. — 39 - 2nd Avenue ..... AL 4-5456
- NEW YORK 11, N. Y. — 135 W. 14th Street ..... CH 3-2583
- BROOKLYN 11, N. Y. — 370 Union Avenue ..... EV 4-4952
- BROOKLYN 7, N. Y. — 600 Sutter Avenue ..... DI 5-8808
- ATHOL, Mass. — 61 Mt. Pleasant Street ..... CH 9-6245
- BOSTON 18, Mass. — 271 Shawmut Avenue ..... LI 2-1767
- SOUTH BOSTON, Mass. 359 West Broadway Tel. 268-0068
- BUFFALO 6, N. Y. — 332 Fillmore Avenue ..... TL 6-2674
- CHICAGO 22, Ill. — 2222 W. Chicago Avenue ..... BR 8-6966
- CHICAGO 8, Ill. — 3212 So. Halstead Street ..... WA 5-2737
- CLEVELAND 13, Ohio — 904 Literary Road ..... TO 1-1068
- DETROIT, Mich. — 7300 Michigan Avenue ..... GL 1-5355
- GRAND RAPIDS, Mich. — 606 Bridge St., N.W. .... VI 8-2256
- HAMTRONCK, Mich. — 11333 Jos. Campau ..... TO 7-1575
- HARTFORD, Conn. — 132 Franklin Avenue ..... Tel. 233-8030
- IRVINGTON 11, N. J. — 762 Springfield Ave. .... ES 2-4685
- YOUNGSTOWN 3, Ohio, 21 Fifth Ave. .... RI 3-0440
- YONKERS, N. Y., 235 Neppenhan Ave.... GR 6-2681
- LOS ANGELES 22, Calif. — 960 So. Atlantic Blvd. .. AN 1-2994
- LAKEWOOD, N. J. — 126 - 4th Street ..... FO 3-8569
- NEWARK 3, N. J. — 428 Springfield Avenue ..... BI 3-1797
- NEW HAVEN, Conn. — 509 Congress Ave. .... LO 2-1446
- PATERSON 1, N. J. — 99 Main Street ..... MU 4-4619
- PASSAIC, N. J. — 176 Market Street ..... GR 2-6387
- PHILADELPHIA 23, Pa. — 525 W. Girard Ave. .... PO 5-5892
- PITTSBURGH 3, Pa. — 1015 E. Carson Street ..... HU 1-2750
- SAN FRANCISCO, Calif. — 2076 Sutter Street ..... FI 6-1571
- WATERBURY, Conn. — 6 John Street ..... PL 6-6766
- WORCESTER, Mass. — 174 Millbury Street ..... SW 8-2868
- VINELAND, N. J. — W. Landis Ave., Greek Orthodox Club Bldg.

Darytas senojo pasaulio būdu

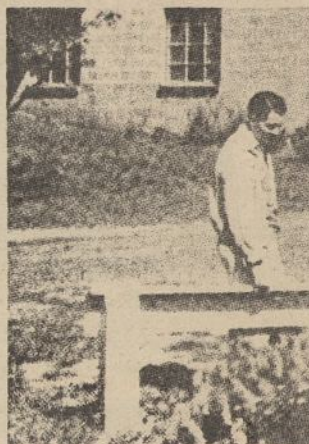
BAVARIAN'S BEER

International Breweries, Inc., Covington, Ky.

DABAR JAU VIETINĖMIS KAINOMIS

ECHO VALLEY

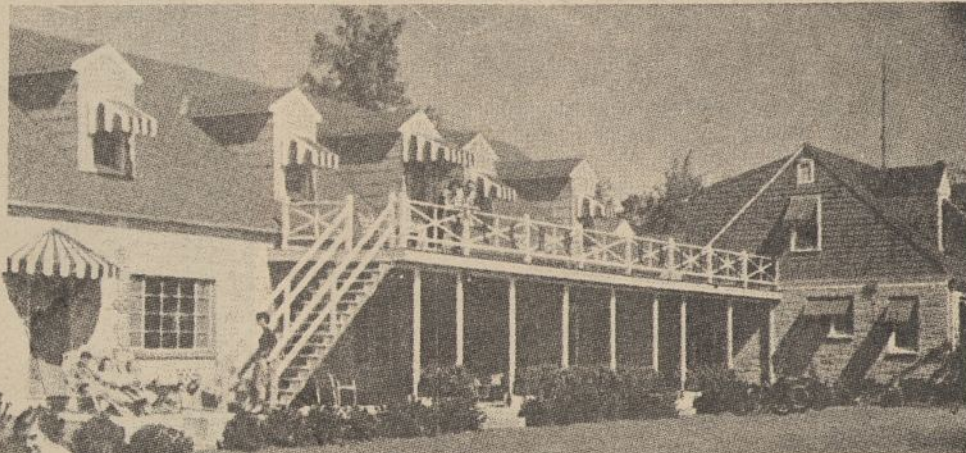
Lietuviai savininkai
ELENA ir JULIUS GARMAI
Visus maloniai kviečia atvykti
Iš anksto kreiptis:
ECHO VALLEY
ECHO LAKE, PA.
Tel. (Area 717) 424-1920.

Nuolaidos: organizacijoms, stovykloms, suvažiavimams.

LIETUVIŠKA VASARVIETĖ

ATIDARYTA ISTISUS METUS.

DŽIAUGSMAS — POILSIS IR RAMYBĖ POCONO KALNUOSE.

Kur vakar dienos malonumai — tampa rytdienos maloniais prisiminimais...

Puikūs ir patogūs kambariai su televizija, radijo ir voniomis, arba atskiri nameliai.

Modernus baras, didelis maudymosi baseinas ir ežerėlis, 20 akrų miško, visokias sportas vasarą ir žiemą, šokiai ir geras lietuviškas maistas.

DIRVA ★★ ★
THE FIELD

The Lithuanian Newspaper Established 1915

6907 Superior Avenue, Cleveland, Ohio. 44103

Telephone: 431-6344.

Second-Class Postage paid at Cleveland, Ohio.

Published every Mon., Wed., and Fri. except in case of Holidays by American Lithuanian Press Radio Ass'n VILTIS, Inc. (Non-profit).

Subscription per year \$11.00. Single copy 10 cents.

Editor-in-chief Jonas Čiuberkis.

Prenumerata metams \$11.00, pusei metų \$6.00. Dirva išeina: pirmadieniais, trečiadieniais ir penktadieniais, išskyrus šventes.

Redaguoja:

Jonas Čiuberkis, Vytautas Gedgaudas ir Jonas P. Palukaitis.
Redakcinė kolegija: P. Bastys, E. Čekienė, A. Laikinas, R. Mieželis, V. Rastenis ir St. Santvaras.

KUKLUS REFLEKSAS DIDŽIOJO MŪSŲ ŪKININKO PAGARBAI

Dirva mieliai jungiasi prie tų organizacijų, kurios, šalia savo tiesioginių uždavinių, -- neužmiršta pagerbti veikėjų, nusipelnusių organizacijai, visuomenei ir tautai. Už tat tokių pagerbimų ir paminėjimų aprašymų nestokojame. Gal kam tie minėjimai ir pagerbimai atrodo per gausūs, gal kai kur nuopelnai išskeliami aukščiau tikrovės, bet tai nėra savo esmėje blogas reiškinys, nes pagarbos savųjų tarpe puoselėjimas, pagarbos išlaikymas tinkamame lygyje niekad nepakenks, tuo labiau, kad toji tradicija ypatingai reikalinga kaip priemonė jaunosios kartos auklėjimui. Tąja tradicija parodoma, kad turime visą eilę visuotinės pagarbos vertybių, kurių darbai ir kurių pastangos vienu ar kitu būdu yra prisidėję prie mūsų tautos ir mūsų visuomenės aukšto lygmens išlaikymo kultūrinėje, profesinėje, visuomeninėje ar politinėje plotmėje.

***

Tačiau, gerbiant tai vieną tai kitą asmenį, pro šoną tydomis prasmunka, tie, kurie artimesni, su kuriais palaikiai glaudesni ryšiai. Jų nuopelnai ir jų darbai dažnai atrodo, lyg tai būtų jų "kasdieninė duona" ir toji pagarba pasidaro rutininė pagarba vyresniam žmogui, primirštanti ar pakankamai neįsidėminti, kad gi tie jo nuopelnai yra kur kas žymesni už daugelio viešai gerbiamųjų.

Užuomaršomis pasirodė organizacijos, išsirinę užsitarnavusių žmogų garbės nariu, užsitarnavusių ilgus metus JAV lietuvių visuomenėje gero ūkininko vardą savo veikla, savo neišsamiu duosnumu, savo paslaugumu. Tai sumanytojas ir mecenatas ne keliu, o šimtu idėjų, jų finansuotojas ir įgyvendintojas. Niekur nesiveržiant į pirmąjį vietą, niekur alkanėmis neskinant sau kelio į viršūnes. Tai žmogus, sugebėjęs savaime viršūnėn iškilti savo kuklumu ir sveiku, nerafinuotu lietuviško ūkininko racionalumu. Tai žmogus atsiekęs ne vien sau gerbūvio, bet sudaręs pagrindus to gerbūvio principais naudotis lietuviškoje veikloje ne vienai organizacijai, ne vienam gerai apgalvotam lietuviško darbo užsimojimui.

***

Dar pernai, birželio 25 d. Dirvos vedamajame, pagerbdami Juozą J. Bachuną, jo gimtadienio proga, klausėme:

"Ką galėtų apie Juozą Bachuną pasakyti laikraštis, ką turėtų tarti tie, kuriems jis visą savo dvasią ir patriotizmo kupiną gyvenimą buvo inspiracija, vykdytojas, patarėjas ir -- duosni širdis?"

Pernai gimtadienio proga staigmeną J. Bachunui suruošė Dainavos ansamblis. Šiemet dar didesnę "staigmeną" papildė visi, kurie prisimena J. Bachuną tik tada, kada jis -- reikalingas.

Dar pernai J. Bachunas pats kukliai prisiminė įžengęs į 70-uosius. Diena šen, diena ten, bet tos dienos bėga, o J. Bachuną vėl prisimename. Štai, ir V. Alantas sako, kad be J. Bachuno paramos -- nebūs taip reikalingas A. Olio monografijos.

Ir tokiu būdu vis naujų uždavinių, vis naujų pageidavimų aki-vaizdoje stojasi žmogus, į kurį dažnai žiūrima kaip į gaivinantį šaltinį dykumoj paklydusio žmogaus vaizduotėje.

Bet ir šaltinis nėra neišsamišamas. Ne vienas amžiumi jaunesnių esame jau išsisėmę, bet J. Bachunas vis dar tas pats. Tik nebūjime jo atviros širdies šaltinio nuolatiniams sėmėjais. Kartaisgi ir jis, garbingas sukaustuvininkas, laukia tokios prošvaistės, pro kurią prasiveržtų tvirtas įsitikinimas, kad visas ilgų metų darbas ir pasišventimas lietuviškiems reikalams nenuėjo niekais, o visa gerojo ūkininko sėja krito į derlingą dirvą.

Nei žodžiais, nei naujais sumanymais nebeatsversime svarstyklių, gerai darbai pasvirusių J. Bachuno pusėn. Tačiau šios mintys tebūnie kukliu refleksu pareigai, kurioje pagarba užsitarnavusiems žmonėms nėra paskutinė vietoje.

Ar jis nori, ar nenori, J. Bachunas yra mūsų gerbiamųjų vyrų pirmutinėse gretose. Būnant jam ir visos lietuviškos veiklos pirmutinėse gretose, pagarba jam plaukia iš visų lietuviškų širdžių. Ta pagarba nesutelpa nei akademijos, nei gražių prakalbų rėmuose. Tebūnie ji taip suprasta ir priimta, linkint dar ilgų, darbinių ir našių metų.

Vieniems švelnus vėjelis yra atsigalvinimas, kitiems -- priemonė veržtis pirmyn...

L. Knopfmillerio nuotrauka

KAI DRASKOSI SUŽEISTAS LOKYS

Sovietinio gyvenimo aktualijos vokiečių žurnaluose pasidairius

V. ALSEIKA

Vokietijoje leidžiami žurnalai bei įvairūs biuleteniai nemaža vieta skiria padėčiai Sovietų Sąjungoje ir satelitiniuose kraštuose nušviesti. Kai kurie žurnalai, kaip dr. Klaus Mehnert redaguojamas "Osteuropa" (Stuttgart) ir Edm. von Gordon leidžiamas "Der Europäische Osten" kas mėnesį patiekia daug svarios, įdomios medžiagos ir mūsų skaitytojams. Abiejuose žurnaluose kartas nuo karto pasirodo ir lietuvių rašiniai (V. Sidzikauskas, P. Zundė). Čia kelios būdingesnės ištraukos iš Vokietijoje leidžiamų sovietikos žurnalo, dar kiek duomenų ir iš Radio Free Europe, Muenchene leidžiamo biuletenio.

KAI GRĮŽTAMA ATGAL Į STALINIZMĄ

Muenchene leidžiamas, gausiai iliustruojamas ir patrauklios išvaizdos (spalvoti viršeliai) "Der Eur. Osten" žurnalas š.m. 5 nr. įdėjo Vilniaus Vokiečių gt. ir senamiesčio (buv. ghetto) foto nuotraukas. Šalia kitų politinio, istorinio turinio straipsnių, Aleks. Kašin rašo apie Sovietijoje stebimą grįžimą į stalininius laikus. Paliečiami tokie klausimai: naujoji klasė reikalauja lygių teisių, nauja Chruščiovo taktika vidaus politikoje, rusų studentai reikalauja dviejų partijų sistemos, "ne rusai" suplakami su komunistais, poetai pertiekia tautos nuomonę, partijos pozicija silpnėja, vidaus kovos Chruščiovui teikia sunkumų. Autorius pažymi, kad priešingai Stalinui, Chruščiovo diktatūra nėra vieno asmens diktatūra. Tai daugiau naujos oligarchijos diktatūra, kai kiekvienas aukščiau užkopęs vadovas, siekdamas pasilikti valdžioje, turi atsisakyti kai kurių teisių ir privilegijų.

Šiuo metu Chruščiovas vykdamas grįžimo į Stalino laikus posūkį. Gal, pažymi žurnalas, tai atrodo ir sėkminga, nes Chruščiovui bus pavykę suvaržyti tautos dvasią, pasireiškiančią kūrėjų darbuose ir iš dalies vėl atstatyti buvusią teroro atmosferą. Chruščiovui nepavyks oligarchinę diktatūrą paversti į jo asmeninę diktatūrą jau vien dėl to, kad jam pritrūks laiko. O tuo tarpu oligarchinė diktatūra turi polinkį į skilimą bei vidines kovas. Kylant naujoms socialinėms pajėgoms, tos vidaus kovos virsta daugiau komplikuo-tomis.

EVTUŠENKO IR JO NUSIVYLIMAI

Ryšium su buvusiomis sovietų poeto Eugenijaus Evtušenos

darbiavimo praktikos nepakeičia. Per menkas mūsų spaudos balsas, kad jį išgirstų didžiosios jėgos. Pasiliko grupelė, kuri priėmė ir propaguoja Maskvos pučiamą "kultūrinį bendradarbiavimą", gi išsivijos masė, atmetusi Maskvos planą, jokių bendradarbiavimo, išskyrus asmeniškus kontaktus, nesinaudoja. Gi dabar kilusi iniciatyva iš JAV Kongreso gali šia prasme reikalus pajudinti.

Romas Kezys
Middle Village, N.Y.

buvę sovietų vidaus politikos dokumentų, kurie būtų atskleidę tiek daug, kaip Chruščiovo ir Iljičiovo meno klausimais pasakytos kalbos bei rašytojo Ilijos Erenburgo puolimai. Galimas dalykas, kad diskusijos dėl Erenburgo kada nors būsimosios vertinamos kaip vienos eros pabaiga, o kitą žymėtų ne kas kitas, kaip Chruščiovas. Gali būti, kad Erenburgo atsiminimai, dėl jų sukelta aud-

kelionėmis vak. Europos kraštuose, vėliau sekusiu poeto pasmerkimu bei jo paties įvykdytu "kaidų" apgailstavimu, "Der Europ. Osten" (5 nr.) klausia: ar gerai daro Vakarai, kai įvairių sovietų poetų parodytą jaunatvišką entuziazmą paverčia teatraliniais spektakliais? Tuo būdu tokie Evtušenos ar jiems panašūs lengvai atiduodami partijos teismui.

Dabar, po Chruščiovo ir kt. kalbų, jau naiviausi stebėtojai turėtų suprasti -- Sovietijoje smerkiamas pats menkliausias noras nurodyti į žodžio, minties laisvę ir tai vyksta lygiai kaip ir Stalino laikais. Jei kūrėjas pareikš savo tikruosius, partijos linijai svetimus įsitikinimus, su juo bus žiauriau elgiamasi už žudiką.

KAI SUŽEISTAS LOKYS MĖTOSI Į VISAS PUSES

Vakarų Europos spauda pastaraisiais mėnesiais skiria daug dėmesio Maskvoje ir jos pavergtuose kraštuose buvusioms ar dar tebevykstančioms diskusijoms meno klausimais. Stuttgarte leidžiamas solidus rytų Europos klausimams tirti žurnalas "Osteuropa" 5 nr. ypatingai daug vietos paskyrė diskusijoms rašyt. Erenburgo atsiminimų reikalu. Esą, kai Chruščiovas kovo mėn. puolęs Erenburgą, tai Kremliaus valdovas buvo sudaręs įspūdį sužeisto lokio, besidraskančio ir į visas puses besimėtančio.

Pagal "Osteuropa", paskutiniiais keleriais metais maža yra

R. SPALIO
naujai pasirodęs
novelių rinkinys,
ANGELAI IR NUODEMĖS.
išleistas Nidos Knygų Klubo Londone,
jau gaunamas Dirvoje.
Kaina — 2 dol.

ra, lygiai kaip ir "atlydžio" reiškiniai meno srityse, po laikino nepasisekimo, po pastangų Erenburgą kompromituoti, galėtų priversti ir prie kitos padėties ir... susidurtume su priešingo pobūdžio įvykiu, taigi, prie gėdos stulpo būtų statomi dabartiniai Erenburgo puolėjai.

SMARKIAI KRITO VOKIEČIŲ - REPATRIANTŲ IŠ SOVIETIJOS SKAIČIUS.

Pagal buv. klapėdiečių organą Fed. Vokietijoje "Memeler Damfboot" (11 nr.) tikimasi, kad sovietai išleis 10,000 vokiečių gyvenančių sovietų valdomuose kraštuose -- ir Klaipėdos krašte. Pastaruoju metu smarkiai krinta vokiečių repatriantų skaičius. Pvz. 1961 m. iš Sovietų Sąjungos į Vokietiją buvo išleisti tik 375 vokiečiai, 1962 m. jų skaičius buvo pakilęs ligi 927, o šiais metais -- ligi balandžio mėn. -- tebuvo išleisti vos 54 vokiečiai.

BLEZDINGĖLES
PRIE
TORRENSO

J. J. Bachuno išleista knyga apie lietuvių įsikūrimą Pietų Australijoje.

Knygą redagavo PULGIS ANDRIUSIS ir VLADAS RADZEVICIUS.

Gausiai Australijos lietuvių gyvenimo vaizdais iliustruota ir turininga knyga artimai supažindina mus su toli atsidūrusių brolių įsikūrimo vargais, jų veikla.

Knygos kaina — 2 dol. Užsisakykite per Dirvą!

KUR GERIAUSIA PAILSĖTI PER ATOSTOGAS

GARSIAME CAPE COD — OSTERVILLE, MASS, KURORTE PRIE ATVIRO ATLANTO PRIVATAUS PLIAŽO, PUŠŲ PAVĖSYJE GRAŽIOJE LIETUVIŠKOJE VASARVIETEJE

JANSONŲ VILOJE
"AUDRONĖ"

87 East Bay Rd., Osterville, Cape Cod, Mass.
Tel. (Area 617) 428-8425

- Graži vila ir erdvūs kambariai.
- Privatus 2 akrų pušynas — parkas.
- Šiltos Golfstomo srovės atviros jūros pliažas vos 7 min. pešioms.
- Rami aplinkuma — daug vietos poilsiui ir žaidimams.
- Geras ir sveikas lietuviškas maistas ir malonus pataravimas.

ATIDAROMA NUO BIRŽELIO MĖN. 15 D. IKI RUGSĖJO 15 D.

Lietuviai savininkai Dr. Eduardas ir Marija Jansonai visus maloniai kviečia atvykti praleisti atostogas.

DĖL KOMUNISTINĖS LITERATŪROS PLATINIMO

Liepos mėn. 1 d. Drauge yra žinėle, į kurią, manau, svarbu atkreipti dėmesį visiems lietuviams. Ten rašoma, kad Kongresmanas Glen Cunningham -- respublikonas iš Nebraskos, kaip Atstovų Rūmų specialios komisijos narys, stengiasi sustabdyti komunistinės literatūros įvežimą į JAV. Jis prašo lietuvius prisijungti jam gaunamos komunistinės literatūros (neužsakytos) pavyzdžius ir pareikšti nuomonę, "kaip reiktų tai komunistinei literatūrai padaryti galą" (čia turbūt turėta galvoj -- kaip užkirsti kelią tai literatūrai įsmukti į JAV).

Reikia pasidžiaugti šio Kongresmano pastangomis ir jam kuo uoliau talkininkauti. Štai kaip savo laišką tam Kongresmanui užbaigia šių eilučių autorius:

"Vienas iš būdų, kaip sustabdyti komunistinės propagandos spausdinius yra -- reikalauti, kad rusai leistų Amerkos lietuviams laisvai siuntinėti jų leidinius į rusų okupuotą Lietuvą, taip kaip Lietuvos okupantai ar jų pavaldiniai netrukdomai platina savo knygas ir laikraščius šiame krašte. Tokiu būdu būtų reikalaujama nieko daugiau, o tik lygių teisių abiem pusėms. Jei tokio reikalavimo rusai neišpildys, tuomet reiktų uždrausti ir jų leidinius platinti JAV-se."

Būtų gera, kad kuo daugiau lietuvių atsilieptų į šio Kongresmano kvietimą. Jo adresas: The Honorable Glen Cunningham, House Office Building, Washington 25, D.C.

Mūsų spaudoje ilgos virtinės straipsnių "kultūrinio bendradarbiavimo" klausimu supavergtu-

MOKAME
4 1/2 %

metinį dividendą už visas taupymo sąskaitas.

MUTUAL FEDERAL BENDROVĖS
REKORDAS...

- Įsteigta Chicagoje 1905 metais.
- Nuo 1905 metų pergyvenom karus, ekonomines depresijas, panikas ir krizes, tačiau visiems savo taupytojams išmokėjom kiekvieną sutaupytą dolerį.
- Jūsų pinigus galima perkelti iš kitur, jei atnešite savo banko knygutę.
- Pinigų taupymui nereikia važinėti, juos galite atsiųsti paštu, nes mes apmokame visas pašto persiuntimo išlaidas.

MUTUAL FEDERAL SAVINGS
and Loan Association

Chartered and Supervised by the United States Government
2202 W. CERMAK ROAD • CHICAGO 8, ILLINOIS
Phone: Virginia 7-7747 John J. Kazanaukas, Pres.

SVARSTYMAI IR NUOMONĖS

AIŠKINIMAI APIE "KIRPTA AR SKUSTA"*

V. RASTENIS

Tariamieji Vliko problemų išsiaiškinimai vis labiau ir labiau primena pasaką apie tūlo vyro ir žmonos ginčą dėl žemai nušienautos pievos. Vyras tvirtino, kad pieva nuskusta, o žmona ginčijo, kad nukirpta. Vyras supykęs įmetė žmoną į ežerą, bet toji ir skęsdama iškišo iš vandens porą pirštų ir jais rodė, kad "kirpta"... Klausimas taip ir liko "neišaiškintas"...

Panašiai ir su Vliku. Myli-nemyli... Tai yra, siekia ar nesiekia jis valdžios... Teisybė, kad "Vlikas niekad nebuvo pasiskelbęs egziline Lietuvos vyriausybė". Bet teisybė ir tai, kad jo veikėjai stengėsi ir net atkakliai bandė pasiskelbti. Tik "pavyduoliai" diplomatai -- ir tai visi vienu balsu, ne vien šefas -- su-draudė: vyručiai, nežaiskit, nedarykit teatro iš rimto dalyko! Pačiame Vliuke irgi atsirado pasipriešinimo kesinimui vaidinti "seima-vyriausybę". Dėl to diplomatai anuomet tapo "laisvinimo veiklos" strėlių pirminių taikinių, o pačiame Vliuke susidariusi opozicija tokiai komedijai tapo "laisvinimo veiklos ardytojais", "okupantų talkininkais", kuriuos "reikia sutvarkyti".

Opozicija nepasidavė "sutvarkoma": ji ryžosi pati "susitvarkyti" ir pasitraukė iš tokių vaidinimų.

Dabar jau ir Vliko apologetai ar net ir patys jo vadovai išsiginą kadai taip uliai reikėtų pretenzijų vaidinti valdžią. Bet neilgam. Kur buvę, kur nebuve, ima ir išlenda "žirkliškai judinami pirštai". Vieni atkakliai kartoja, kad Vlikas visgi "valstybinės tautos atstovybė" (konstitucinio parlamento pakaitalas), kiti, net nebeprisimindami, kas ten buvo parašyta, reikalauja laikytis Wuertburge "pataisytos" 1944 metų deklaracijos.

... O juk tie anų laikų dokumentai ir yra ne kas kita, kaip pretenzija monopolizuoti šiam veikėjų būreliui išimtinę teisę ne tik kurti kokią egziline vyriausybę, bet ir pilnai kontroliuoti laisvos Lietuvos valdymą!

Aišku, kad nieko nebūtų bloga, jei okupacinės valdžios nusikračiusi Lietuva į savo nepriklausomai sudarytą valdžią pakviestų ir tą ar kitą išsivijoję esantį politiką (jei tuo metu jų dar būtų gyvų ir dar ne visiškai nusenušiu). Tačiau tik jei pakviestų. Bet kontroliuoti, kaip ir kokia valdžia išsilaisvinusioje Lietuvoje turėtų sudaryti, ar sudaryti Lietuvai valdžią, tai jau ne. Tai būtų ne pagalba Lietuvos išsilaisvinimo kovotojų branduoliui, o įžaidimas netaktas jų atžvilgiu. Kas tikrai nori nepriklausomybinės veiklos pajėgas sujungti į vieną organą, tas visų pirma turi įsąkmią atsižadėti nuo tokių nerimtų pretenzijų.

(N.B.: Pastariesiems PLB iniciatyva sušauktiems pasitarimams irgi buvo mėginta primesti "pagrindinę bazę" -- išikimybės pareiškimą tokiems "šventiems dokumentams", kurių dėmesys nukreiptas visų pirma į išsilaisvinusios Lietuvos valdymą, ne į pagalbą išsilaisvin-ti.)

Vėl kitas dalykas -- Lietuvos ateities (būsimos Lietuvos) vizija. Dėl tos vizijos, siektinojo Lietuvos idealo Vlikas ne tik

nepasireiškė kūrybingumu, bet priešingai -- atkakliai gina laikymąsi konservatyviam sustin-gime. Vliuke tebevyrauja tų veikėjų balsas, kuriems atrodo, kad neturi reikšmės, koks Lietuvos ateities idealas kuriasi (ir iš viso ar kuriasi) pačioje Lietuvoje, ypač jos naujoje kartoje. Štai, net ir šiame "išsiaiškinime" Vliko apologetas kalba apie tos vizijos kūrimo reiką tik "visų profesijų lietuviuose" (gerai, kad jau ne-monopolizuoja to reikalo tik teisininkams!), tačiau, atrodo, turi galvoj tik išsivius, nes nei neužsimena apie tuos, kurie gal daug intensyviau ir arčiau prie tikrovės apie tai galvoja, svajoja, kuria vizijas, formuluoja Lietuvos idealą. Argi valia nekreipti į tai dėmesio? Ar valia nesiekti kontakto su tuo mąstymu?

Štai dėl šio vizijos klausimo kaip tik ir sunku susikalbėti su tokiais "tautos atstovais", kurie tariasi iki gyvos galvos ir dar po to esą ir liksią "įgalioti" spręsti Lietuvos ateitį.

Toks "aiškinimas", kad Vlikas esąs "visų" ir kai visi sambūriai galį į jį eiti kada tik nori, "kaip į savo namus" yra grynas nesusi-primas. Tai yra "aiškinimas" visiškai nepažįstant aiškinamojo dalyko. Juk originaliai kokiam sambūriui įsijungti į Vliką reikdavo visų jo esamų dalyvių sutikimo. Vėliau ta sąlyga tapo šiek tiek liberalizuota, bet vistiek reikia bent dviejų trečdalių sutikimo. O tas sutikimas, jei siūlomas, tai tik tam tikromis sąlygomis.

Anais metais sąlygos buvo su-rašytos "septyniuose kapitula-cijos punktuose". Kitais atvejais punkty skaičius būdavo tai didesnis, tai mažesnis, bet jų visada yra. Ir dabartiniuose pasitari-muose tebeįgūruoja "pagrindinė bazė", kuri faktiškai yra net men-kai temaskuota užtvara "atvirose duryse". Ši užtvara, regis, geriau paaiškina, kaip Vliuke "vienybė" organizuojantieji "nori" įsitraukti išvytus, pasitraukusius arba ir savo laiką at-mestus (nepriimtus) sambūrius. Tai, matyt, yra noras tuos sambūrius įsitraukti ir "sutvarkyti", tai yra sutramdyti, nutildyti, sulikviduoti, kaip tai buvo kada buvusio garsaus Vliko pirmininko viešai ketinta.

Ar tai toki ir "visų savi namai"?

Nėra abejonės, kad būtų gra-ziau, jei visos išsivijoję gyvos grupės bendradarbiautų viename bendrame organe, nesvarbu, kaip jis ten bebūtų vadinamas -- Vliku, Liku, Lietuvos Nepriklausomybės Komitetu ar dar kaip kitaip. Bet grožio ydos (kaip vokiečiai sako, "Shoenheitsfehler") niekas nelaiko tragedija.

Juo labiau ne tragedija tei-sės požiūriu ta aplinkybė, kad Vliuke "ne visos" grupės tedalyvauja. Tas tikrai nesulipnina Vliko teisinės galios, nes nei negalima susilpninti to, ko nėra. Vliko galia, jei ji yra, tai yra tik politinė, o ne teisinė.

Politinė jo galia (ginanti Lie-tuvos teises), žinoma, kiek nu-kenčia, kai "ne visos" vadinamosios politinės grupės jame dalyvauja. Bet ar kas nors siekia rimtai sustiprinti politinę Vliko galią? Viskas, ko ligi šiol, bent iš Vliuke esančių grupių didžiū-

RIKIVIMOSI KLAUSIMAI (9)

AIŠKINIMAI APIE "KIRPTA AR SKUSTA"*

mos, siekiama, yra tik pastangos įrašyti į Vliko dalyvių sąrašą dar kokius penkis pavadinimus (LTS, LLKS, LRS, LAS, LF). Lyg tar-tum, jei Vliko dalyvių sąrašą bus ne devyni, o keturiolika tokių iniciatorių, tai jau jo politinė galia bus nuostabi! O juk ištikrųjų be-veik niekas nepasikeis. Visos išsivijos pajėgos vistiek tuo ne-bus apimtos, kadangi tie inicia-lai, devyni, dešimts, ar keturio-lika, jų vistiek neapima.

Taip neta padidintas Vlikas (ar kaip kitaip pavadintas organas) vistiek pasiliktų tik politinėmis partijomis ar grupėmis besivadi-nančių veikėjų ad hoc komite-tas. Jis, tik tam tikrų grupelių atstovavimo pagrindais sudary-tas, ir toliau pasiliktų atsiribo-jęs nuo rėmimosi ne tik visa tau-ta (su kuria instruktivus kontak-tas neįmanomas), bet ir nuo rė-mimosi jam faktiškai pasiekama išsivija.

Jei toks komitetas nebus išei-vijos sutarta tvarka teisiogiai rinktas ar bent rinktų jos atsto-vų pavestas veikti Lietuvos ne-priklausomybės reikalui, tai ir toliau pasilikis atvira galimybė susidaryti ir kitam ar kitiems to paties tikslo centrams (turin-tiems bent išsivijos dalies pasi-tikėjimą), kurių politinė galia galės būti lygiai tokia pati, kaip ir šio centro, arba -- politinė galia bus didesnė tokių centrų, kurie pasirodys gabesni bei pa-jėgesni.

LNT grupės seniai siūlo -- jei norime sudaryti išsivijoję autori-tetines centrą, išdrįskime at-siiremti į išsiviją, neb jokim pla-tesnių jos sluoksnių balso, iš-reikšto rinkimais.

Politinės grupės, jei jos ima-si tokio vaidmens, tegu ir suvai-dina į jį taip, kaip priklauso: tegu siūlo veikimo programas ir tegu siūlo savo kandidatams toms pro-gramoms vykdyti, bet tegu vi-si (bent kurie tuo domisi, kur-ie turi nusistatymų) turės pro-gos pareikšti, kokioms progra-moms jie pritaria, kuriais vyk-dytojais labiau pasitiki.

Kurių "partijų" programos, kurių "partijų" kandidatai turė-tų daugumos pritarimą bei pasi-tikėjimą, tos "partijos" ir būtų vadovybėje, -- lietuvių išsivijos veiklos vadovybėje. Jei pasiro-dytų, kad veiklos linkmė nebe-tinkama ar vykdytojai nevykė, ar-ba jei dėl to susidarytų pažiūrų skirtumai, tie skirtumai neįstrig-tų akligatvyje, kaip dabar, nes rinkimais vėl būtų galima daryti naują sprendimą.

Žinoma, tai didžiai keistas rei-škinys, bet Vliko demokratams nenori nei girdėti apie tokį šio klausimo sprendimą. To akivaiz-doje, LNT atstovai, nors ir nu-stebinti ir nusivylę, visgi dalyvauja ir kitokių sprendimų ieš-kojimuose. Bet jei bus užsispir-ta vyriausią vadovybę palikti tik uždaru tam tikrų veikėjų privi-legijuotu rezervatu, tai mažai vil-čių, kad tokios vadovybės politinė reikšmė padidėtų.

Paskirų grupių individualūs reikalavimai, kad Vlikas atitai-sytų joms kada padarytas asme-ninės ar politinės reikšmės nuos-kaudas, žinoma, nėra esminės reikšmės.

Netiesa, kad Vlikas negali tų nuoskaudų atitaisyti. Jis nega-li padaryti, kad jų būtų nebuve, bet gali pareikšti, kad tai yra buvę apgailėtinos klaidos.

Pavyzdžiui, viena grupė buvo išvyrta iš Vliko, kaip "išdavi-

kiška", neva nusižengusi pačiam Lietuvos nepriklausomybės prin-cipui. Jeigu tai tiesa, tai tokia grupė, aišku, negalėjo būti laiko-ma nepriklausomybės siekian-čiame organe. Bet tas kaltinimas iš pat pradžių buvo ginčytas, kaip nepagrįstas. Jeigu kaltini-mas Vliuke tebe laikomas buvęs pagrįstas ir įrodytas, tai nega-lėtų būti nei kalbos apie taip nusikaltusių grąžinimą atgal. Vi-siškai suprantamas tokios gru-pės noras, kad prieš grįžtant atgal į tą pačią kompaniją, bend-radarbiai atsiimtų, atšauktų buvusį kaltinimą, ar bent jau įsąk-miai pripažintų, kad nesieja to kaltinimo su visa ta grupe. Toks pageidavimas nėra Vliko įžei-dimas. Įžeidimas yra tik neva kvie-čiamam sambūriui, jei sakoma, girdi, jei labai norit, tai ateikit, bet vistiek mes jus tebe laikom išdavikais... Įžeidimas Vliko "at-viras duris" jo parlamentarai ne kartą apstatinėjo ir visoms ki-toms "kviečiamoms" grupėms, reikalaudami visokių "pasižadė-jimų nenusidėti".

Bet visa tai neesminiai dalykai. Jeigu iš "atvirų durų" būtų pa-šalintos kitos užtvartos ir vaiduo-likos fikcijos, beveik nėra abe-jonės, kad šios paskirų sambū-rių "individualinės problemos" galėtų būti nesunkiai išspręstos paprastu jų nulytėjimu.

PLB Seimas vargu ar "tvart-kys" Vliką, jeigu jo šulai pasilikis savo išdidume ir patys nenorės siekti sau prideramos vietos na-tūralioje išsivijos organizacinėje sistemoje. PLB vadovybė ėmėsi tarpininkaujančio vaidmens ne-priklausomybinės veiklos pro-blemų sprendime. Kiek girdėti, ji nebesigundo sumanymu pasida-ryti "dar viena partija" (penkio-likąja) ir "įeiti į Vliką". Tai nuoseklus ir natūralus apsi-sprendimas.

PLB vadovybei, tačiau, galėtų būti pavesta imtis nepriklauso-mybinės veiklos tvarkymo gry-nai savo iniciatyva, netgi be jokių derybų, jei paaiškės, kad vadinamųjų partijų koalicija (viena ar kelios koalicijos) nebesugeba to darbo pakenčiamai tęsti.

IRGI "BAIGIAMOJI PASTABA"

Ar nebus tik paties didžiausio pasibaisėjimo skaitytojams su-kėlęs pažadas dar atsaky-ti į šias kritines pastabas apie tai, kas čia buvo pavadinta "vliko-logija" bei Vliko apologetika. At-rodo, kad Vliko tezės buvo išdė-sytos taip išsamiai, kaip dėstyto-jas begalėjo, netgi daug kartų tą patį pakartodamas (pav., "tautos atstovavimo" teze). Ir jų įrodinė-jimai ne po vieną kartą pakartoti.

Dėstymas, tačiau, vistiek ne visus įtikino. Čia buvo pasakyta, kodėl neįtikino. Ką žada atsak-ymai į tai? Ar naujų, dar ne-pasakytų argumentų tezėms gin-ti? Ar tik to paties "kirpta" kar-tojimų, kad jie, nieko nepaisant, pasiliktų "paskutiniais žo-džiais"?

Kažin ar ne prasmingiau bū-tų, jei tais klausimais imtų žo-dį jau kas kitas? Žinoma, jei iš viso yra prasmės tuos žiaudus dar keliolika kartų ir pradžios kult...

• Išidėmėkite Dirvos ad-resą su nauju codo numeriu!

Kad palengvinus pašto įstaigai efektingiau ir spar-čiau atlikti pašto paskirsty-mą ir spartesnį jo pristaty-mą adresatui, naudokite naują ZIP codo numerį. Ad-resuojant Dirvai, rašykite: Dirva, 6907 Superior Ave., Cleveland, Ohio, 44103.

APIE BENDRAS IR PASKIRAS PASTANGAS

Lietuvių Fondo suvažiavimo išvakarėse Chicagiškėse nuotru-pose patariau to fondo veikėjams griebtis kokios įspūdingesnės ini-ciatyvos, kad tuo būdu pagreit-i-nus tam fondui lėšų telkimą ir tuojau pat išnaudojus jo kapita-lus lietuvių šiam krašte prail-ginimui. Birželio 28 d. Dirvo-je į tai atsiliepė Juozas Jurskus iš Rochesterio, N.Y. savo pasi-piktinimą net tautosaka pamar-gindamas. Girdi,

"OI DŪDA, IR VĖL DŪDA... -- girdime dainą nuo pra-džios... vėl atsirado "netikėlis Tamošius", gagarinas stratos-feroje" ir t.t.

Į tokios rūšies "gražbylistę" nevertėtų atsakyti, jei ji būtų tučiuojau, bet ne po 6 savaitių paskelbta. Taip atsitikus, aš noriu kiek priminti savo min-tis, kurias p. Jurskus pridengė savo patriotinės demagogijos dulkėmis.

"Mes... statome gyvąjį pamink-lą, kuriame LF-dą! Jo nuosmčiai tarnaus lietuvių bei neribotą laiką, kur įdėtas kapitalas pasikartos kas dvidešimt" -- šaukia jis.

Vietoje to jis geriau pagaltvoti, kaip atrodytų lietuvių veikla šia-me krašte šiandien, jei čia ne-būtų atvykusi 1948-51 m.m. emi-gracijos banga? Ir ne dėlto, kad kam nors trūktų pinigų! Tai rei-škia, kad su fondu ar be jo lietu-vybė šiam krašte yra pasmerk-ta išnykimui, jei jos negaivins naujos emigrantų bangos. Kada-gi šiuo tarpu sunku tikėtis, kad į šį kraštą atsinaujins lietuvių imigracija, reikia ne tiek kurti vis naujas institucijas lietuvių iš-šalimui, kiek paremti jau vei-kiančias.

Minėjau kaip pavyzdį VILTIES D-ją, turėdamas galvoje ne jos materialinį pelną, kurio ji, kaip ne pelno organizacija negali iš-dalinti savo dalininkams, bet tą naudą, kurią ji atneša visai iš-eivijai, išleisdama gerą laikra-štį. Laikraštis tris kartus sava-i-tėje atsilankydamas skaitytojo šeimoje daugiau prisideda prie jo lietuvių iššalimo negu ku-ris kitas veiksnys. Jurskusteigia,

kad "fondininkai" yra pakilę aukš-čiau paskirų laikraščių. Iš to pra-šytusi mintis, kad jei galima ap-sieiti su vienu fondu, galima būtų apsieiti ir su vienu laikraščiu, juk būtų daug pigiau! Tai gal įma-noma svajonėse, bet ne realiam gyvenime. Jei tai būtų įmanoma, "Ausra" dar šiandien eitų! Deja, esame ne vienos išvaizdos ir gal-vošenos, nors kartais siekiame ir vieno tikslo. Kartais toks susi-skaldymas gali išeiti į naudą. Pa-vyzdžiui, Lietuvoje turėjome to-kią bendrinę organizaciją kaip Šaulių Sąjungą, kuri tikrai daug-ką savo laiku nuveikė, tačiau kai reikėjo organizuoti pogrindžio kovą su okupantais, to už-davinio ėmėsi politinės partijos: tautininkai, krikščionys demo-kratai, socialdemokratai ir nau-jai susikūrę rezistenciniai sambū-riai. Man atrodo, kad ir ateityje Nepriklausomybės idėją lietu-vių tautai daugiau puoselės tos palyginti smulkios, bet tampriau suaugusios grupės, negu masinės organizacijos.

Grįžtant prie mano patarimo "fondininkams", norėčiau paste-bėti:

1. Chicagoje šiuo metu neuž-tenka visuomeniniams reikalams vien įėjusių namų;

2. Įdėtas į namus kapitalas paprastai neša beveik dvigubai aukštesnį nuosimti, negu moka bankai už indėlius.

Ar dėl to neverta pagaltvoti apie Kultūros Rūmų statybą, ku-ri, be to, dar padėtų rinkti pini-gus Lietuvių Fondui? Žinia, ir tie Kultūros Rūmai po kiek laiko gali pasirodyti lietuviams tiek pat reikalingai, kaip dabar chicagiš-kė Lietuvių Auditorija, kuri atsi-dūrė nebe lietuvių gyvenamame rajone, tačiau tuo atveju juos ga-lima būtų parduoti. Galimas daik-tas, kad mano pasiūlymas yra dėl tam tikrų priežasčių nepraktiš-kas, tačiau to negalima įrodyti kalbant apie ... gagariną stra-tosferoje. (ČŽ)

Skaityk ir platink
DIRVĄ

HOTEL NIDA CORP.

SEVENTH & PARK AVENUES ASBURY PARK, N. J.
PROspect 4-7788

Įvairiais metų laikotarpiais malonu visad atsilankyti gražiąjame Asbury Parke prie At-lanto ir pailsėti apskritus metus veikiančiame viešbutyje "Nida" 7-tos ir Park Ave. kampe. Tel. PR 4-7788. Švarūs kambariai, pigūs ir skanus maistas.

Prie viešbučio veikia restoranai ir baras. Viešbučio salė išnuomojama įvairiems pobūviams. Patogus susisiektis traukiniu ir autobusu.

Savininkai P. C. Mačiuliai.

PETKUS LAIDOJIMO ĮSTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO
2533 W. 71 St. Tel. GR 6-2345-6
CICERO ILLINOIS
1410 S. 50 Ave., Tel. TO 3-2108-9

TRYS MODERNIOS KOPLYČIOS

VIEŠĖDAMI CHICAGOJE PIRKITE NAUJOJE MODERNIOJE

PARAMA-

MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĖJE

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. Janušaitis ir J. Mažeika

ČIA GĖRIMUS PIRKSITE TIKRAI PIGIAI! TIK KELETAS PAVYZDŽIŲ

BARNETT PRANC. KONJAKAS 5th \$4.98
GERMAN BRANDY 5th \$3.98
CANADIAN WHISKEY 5th \$3.98
VODKA pilna kvorta \$3.59
KRON BRANNVIN
AQUAVIT (švediška) 5th \$3.98

COCKTAILS MANHATTAN OR
MARTINI kvorta \$2.98
LIEBFRAUMLICH vokiškas vynas 5th \$0.89
NAPOLEON FRENCH BRANDY 5th \$3.35
RICCADONNA ITAL. VERMOUTH 33 onz. \$1.15
BORDEAUX pranc. vynas 5th \$0.98

* Plg., P. Stravinskas, Laisvinimo klausimai (9), Išsiaiškinimai, Dirva, 69 nr.

Pranas Gailius

Mano pirma pažintis su Pranu Gailium įvyko 1959 m. tolimame kaime prie Viduržemio jūros per televiziją.

Vieną dieną mano kaimynas, graikas Esformes, pakvietė užėiti vakare pasižiūrėti programos — sako bus siurprizas. Nenorėjau eiti, bet susigundžiau. Programoje apie meną, tarp ki-

tų garsenybių staiga pranešė reportažą apie "Pranas" — lietuvių dailininką, atvykusį iš tolimo krašto ir rodė jį lipantį laiptais į savo studiją 8-tame aukšte. Laiptai vis sukasi ir ratą, kad net galva ėmė svaigti bežiūrint. Ta jo studija 1. place du Pantheon, tiesiai prieš garsųjį Paryžiaus Pantheoną, kur guli visi

A. LIUTKUS

Prancūzijos garsiausi tie tautai nusipelnę žmonės.

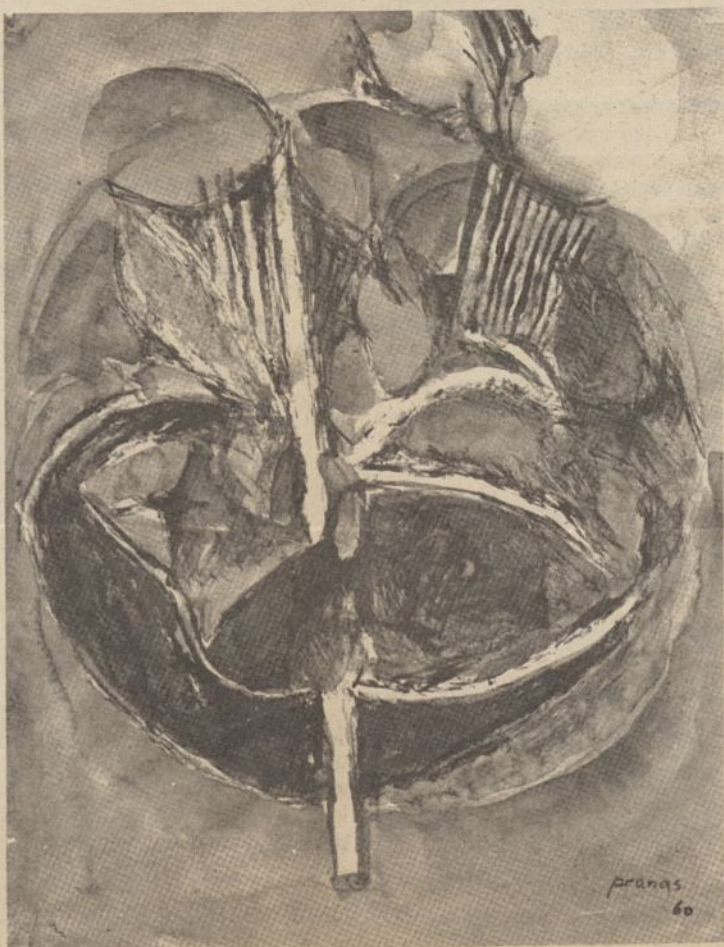
Televizija atėjo pas Gailių dėka parodos, kurią jam buvo suruošęs Tėvas domininkonas Vallee, turįs Paryžiuje galeriją, per kurią pertraukia jaunus "deimantinius", kaip Lietuvoje sakydavo Vaižgantas apie savo proteguojamus — pradedančius rašytojus. Ta jo galerija vadinasi Galerie du Haut Pavé. Per ją yra perėję daugumas jauniausiosios generacijos tapytojų. Iš savo galerijos pelno Tėvas Vallee šelpia dailininkus ir net kviečia atostogoms į tolimą kaimą vasaroti, į Dordogne, kur turi ūkėlį "Lot", kuriame pats šeimyninkauja ir yra savo svečių virėju. Kaip tapytojai sako

Pranas Gailius (dešinėje) 1957 m. suruoštoje parodoje La Voute galerijoje.

Dailininkas Pranas Gailius savo studijoje Paryžiuje

Prano Gailiaus akvarelė.

jis gardžiai verda. Pas jį ne kartą atostogavo ir Pranas su dukrele Natalija.

Tokia buvo mano pirmoji pažintis su Pranu ir Tėvu Vallee.

Pranas yra pirmas lietuvis, apie kurį Prancūzijos televizija kalbėjo ir parodė 45 milijonams žiūrovų.

Šiandien ir aš realiai lipu tais pačiais laiptais į aštuntą aukštą pasikalbėti su

Pranu. (Jis rašosi ir vadinasi tik Pranas).

Lipant Prano namo laiptais yra laiko ir pagaltoti. Kritikas Mag-Vincelot 1957 m. rašė: "Dailininko vardas yra Pranas. Tai beabejonės vardas ateities!" Randu jo vardą virš durų, virš 124 laiptų ir virš Pantheonostogo.

Jo studija 3x2,5 metro, tad vienas sėdim, o kitas

Prie Du May galerijos, kur neseniai vyko Pr. Gailiaus paroda. Iš kairės: Pranas Gailius, galerijos direktorė M. J. Dumay ir skulptorius Antanas Mončys.

stovim, kad galėtume manipuliuoti paveikslais, Pranas rado paskutinę savo kūrybą, kuri ne tik rutuliojasi, bet ir akumuliuojasi.

Kalbamės apie šiame Paryžiaus 1962-63 m. sezono nuveiktus darbus. Po intensyvaus ir energingo susikaupimo jis suruošė 1962 m. lapkričio 6-30, Dumay galerijoje savo gausų parodą.

1963 m. sausio 9-27 dalyvavo 14-me Salon de la Jeune Peinture, Musee d'Art Moderne, Paryžiuje. Sausio 8-15 Salon des Illustrateurs du Livre, su penkiais darbais, 3 metamorphoses, 2 profil expressions — graviūros ant vario.

Nuo 22 vasario iki kovo 15 d. buvo suruošęs savo graviūrų parodą galerijoje "La Nouvelle Gravure".

Laike tos parodos, Prancūzijos "Bibliotèque Nationale" nusipirko iš Prano 3 didesnius darbus: metamorphoses ir profile expresion.

Tai pirmas Lietuvos grafikas, kurio darbai pateko į Prancūzijos Bibliotèque Nationale, kur saugomi žymiausių pasaulio dailininkų piešiniai ir graviūros, pradedant Leonardo de Vinci, Rafaeliu, Dureriu, Mik. Angelo, Delacroix, Picasso, Matisu, Rembrandu, Goy, Max Ernst... ir baigiant Pranu Gailium, pirmu lietuviu, patekusiu į gerą kompaniją.

Gegužės mėn. Bibliotèque Nationale, Cabinet d'Estampes suruošė grafikos darbų parodą "gravures contemporaines", kur buvo Prano 4 darbai tarp Max Ernst ir Buffet. Tik Prano ir Max Ernst buvo išstatyta po 4 darbus, visų kitų šešiolikos dailininkų po 2 ar po vieną.

Birželio mėn. vėl paskutinė sezonui uždaryti tapybos paroda Dumay Galerijoje. Apie ją ARTS Nr. 920 birželio 12-18 parašė: "Prano paveikslų spalvų įtampa sukelia džiaugsmingų aso-

Pranas Gailius (kairėje) su pirmuoju savo darbų kolekcionieriumi muziku Pierre Migaux. Tolumoje matyti Pantheonas, kurio kaimynystėje Gailius turi studiją.

Iš Prano Gailiaus parodos 1960 m. Stuttgarte.

ciacijų; ten pastebimas tam tikras vegetalinis entuziazmas, turįs bašeldiškos (Bachelard - filosofas) įtakos ženklą, kur gamta ir liepsnos yra artimai susipynusios".

Iš naujausių Prano projektų: suruošti savo darbų parodą Šveicarijoje. Baigti graviruoti 1964 m. grafikos parodai Paryžiuje ir svarbiausias — aktualiausias — dar šį rudenį pavykti į Ameriką aplankyti savo tėvus, kurių jau 20 metų nėra matęs ir ta proga suruošti savo darbų parodą Chicagoje.

Planuojate atostogas? Būsime tikri patefonovę dėl rezervacijų. Ir jau dabar planuokite ryšio palaikymą su namais. Dalinkitės atostogų džiaugsmu užmiestiniu ryšiu. Telefonuokite dažnai.

AKADEMINIS GYVENIMAS

Kodėl mūsų jaunimas neskaito lietuviškų knygų?

Ne kartą tenka girdėti nusi-skundimų, kad jaunuoliui lietuviška knyga nebe draugas, o tik retai apsilankantis svečias. Ši tema nėra nauja, -- ne kartą pastebima spaudoje, ar išgirstama organizacijų rateliuose. Stengsimosi būti kuo objektyvesnė, nes tai, manau, bus naudingiausia tiems, kurie šia tema norėtų pasinaudoti. Objektyvumui atsiekti patiekiau tris žemiau išvardintus klausimus kelioikiui kolegų, kurie mano nuomone, suteikia gan gerą skerspjūvį mūsų šiandieninio jaunimo pažūroms pažinti.

Klausimai buvo šie:

1. Kiek amerikoniškų knygų perskaitote metų bėgyje?

2. Kiek lietuviškų knygų perskaitote metų bėgyje?

3. Jeigu perskaitėte daugiau negu 4 lietuviškas knygas -- kodėl? Jei mažiau, išvardinkite priežastis.

Peržvelgus atsakymus į pirmuosius du klausimus, galima apklausinėtuosius suskirstyti į dvi grupes: tie, kurie buvo perskaitę daugiau negu 10 amerikoniškų knygų per metus ir tie kurie perskaitė mažiau negu 10. Rezultatai parodė, kad tie, kurie skaitė daugiau amerikoniškų knygų, skaitė ir lietuviškų knygų. Nors šis teigimas gali būti nelabai tikslus, atsižvelgiant į palyginant mažą skaičių apklausintų žmonių -- tikrai 12, bet vis dėl to pilnai suprantamas. Tie kurie daug skaito viena kalba, retkarčiais pasiima ir įdomesnę lietuvišką knygą, o tie kurie beveik niekad nepasiima knygos į rankas, pasirinkę greičiau skaitomą ir lengviau suprantamą amerikonišką knygą.

Labai lengva suprasti, kad dabartiniam jaunam lietuviui ilgiau trunka perskaityti lietuvišką knygą.

VALENTINAS KRUMPLIS BAIGĖ MOKSLUS

Valentinas gimė 1941 m. Lietuvoje. 1950 m. su tėvais atvyko į JAV ir apsigyveno Chicagoje. Baigęs pradžios mokyklą įstojo į De La Salle aukštesniąją mokyklą, kurią 1959 m. sėkmingai baigė. Būdamas aukštesniojo mokykloje aktyviai reikšėsi skautų organizacijoje.

1959 m. pradėjo studijas Illinois Universitete, College of Journalism mokykloje, kurią, po keturių metų studijų, šiais metais, sėkmingai baigė gaudamas B. S. laipsnį iš Advertising.

Studijų laikas jam nebuvo lengvas. Nenorėdamas per daug apsunkinti tėvų, atostogų metų ir kitomis progomis uždarbiaudavo, nes stipendijų neturėjo. Nesvetimas jam ir visuomeninis darbas. Priklauso Korp! Neo-Lithuania ir aktyviai reikšėsi korporacijos veikloje, būdamas korporacijos šalpos ir Stipendijų Fondo valdybos nariu.

Norėdamas sutrumpinti karinės prievolės atlikimo laiką, dabar įstojo savanoriu į Air National Guard. Vėliau planuoja verstis privačiu bizniu. Turint galvą jo energiją, reikia manyti, kad biznyje jis prisimuš į pirmąsias vietas. Linkėtina jam sėkmės. (ja)

ga negu amerikonišką: jo pagrindinė kalba yra anglų kalba, jis ją visur naudoja -- mokykloje, krautuvėje, gatvėje. Mūsų tėvai tebegalvoja lietuviškai, o jaunuolis, daugumoje, jau galvoja anglų kalboje. Jis jau verčia žodžius iš anglų kalbos į lietuvių kalbą, o ne iš lietuvių į anglų. Skaitant lietuvišką knygą, jam jau tenka skaityti žodžius o ne išstisus sakinius, kaip kad anglų kalboje. Net ir tie žodžiai kartais būna nebesuprantami ir reikia tėvų pasiklausti, ar į žodyną pasižiūrėti. Viso to pasėkoje jam sunkiau skaityti lietuvišką knygą ir ją suprasti. Šią klūtį, žinoma, galima palengvinti: kuo daugiau lietuviškų knygų perskaitysi, tuo greičiau prie jų prisirai ir tuo būdu jos taps įdomesnės. Kaip amerikonas sako, "practice makes perfect".

Dauguma jaunimo sako, kad nėra laiko skaityti nemokslines knygas: "aš mokausi, dirbu"... Bet kiekvienas iš mūsų, nesvarbu kaip sunkiai dirbtume ar besimokytume, vis vien kartais nusiskundžiame, kad nieko neturime daryti; tuomet tik nuobodžiajame ir nieko nedarome. Tokiais momentais galėtume pasiimti lietuvišką knygą. Kodėl taip nedaroma? Šį klausimą galime atsakyti vienu žodžiu, kaip kad vienas kolega atsakė, kai buvo paklaustas kodėl jis neskaito lietuviškų knygų -- būtent: "tingiu". Gal mes visi tingime pasiimti lietuvišką knygą ir ją perskaityti?

Lietuvis svetimame universitete

Šių dienų lietuvių studentus išeivijoje galima palyginti su carinės Rusijos laikų lietuvių studentais. Dabartiniai akademikai, taip kaip ir anie, caro laikų studentai, lanko svetimus, ne lietuviškus universitetus. Visos klėsės ir paskaitos yra laikomos svetima kalba -- visas mokslas išeinamas ne sava kalba. Jiems net lengviau ta svetimąją kalbą išsireikšti, negu sava, gimtąją, lietuvių kalbą. Bet yra vienas didelis skirtumas tarp mūsų dabartinės kartos studentų, ir tų, kurie mokėsi rusiškose mokyklose... mums čia niekas nedraudžia sava kalba kalbėti. Niekas čia nepriekaištauja, kad mes lietuvių, ir niekas iš mūsų tautos ir kalbos nesityčioja. Priešingai, žmonės domisi mūsų kalba, kultūra ir papročiais. Šitoj srity išskyla mūsų didžiausia problema: kaip mes galime sudominėti svetimtaučius mūsų tauta, kokiū būdu supažindinti čia buvius su mūsų tautos didžiąja problema ir garsia praeitimi.

Žinoma, pats lengviausias būdas būtų turėti organizuotą lietuvių vienetą universiteto ribose ir per jį pristatyti Lietuvą svetimtaučiams. Bet šis metodas praktiškas tik tuose universitetuose, kur studijuoja didelė grupė lietuvių, kaip Illinois universitete, Chicagoje ar Urbanoje. Bet ką galėtų nuveikti tie studentai, kurie atsiduria universitetuose retai lietuvių lankomose? Būdamas viena iš tų, tegaliu kalbėti vien iš savo patyrimo, kuris iš viso nėra per didelis.

Chicago universitete, pirmamečių studentų tarpe, aš esu viena iš dviejų lietuvių ir tokiose sąlygose nėra įmanoma prie kiekvieno iš 536 studentų prieiti ir

Tai kodėl tenka išgirsti pasiaiškinimus, kad nėra laiko? O gal tik dėl to, kad Amerikoje visi yra įpratę sakyti, kad "laikas pinigai", "neturiu laiko".

O gal lietuviškos knygos neįdomios? Gal lietuvių rašytojai rašo apie neįdomius įvykius -- nesuprantamomis temomis? Gal būti; bet kiekvienos tautos kultūroje rasime knygų, kurios ne visiems ir ne visados yra įdomios. Taip pat ir lietuvių kalboje. O yra knygų, kurios yra visiems prieinamos tiek skonio, tiek turinio, tiek lietuvių kalbos našumo atžvilgiu.

Vienas kolega pasisakė, kad jis nebeskaitęs daugiau lietuviškų knygų, nes jos per brangios. Bet jeigu mes palygintume lietuviškų kainas su amerikoniškomis, tai pamatytume, kad jos kur kas pigesnės. Labai reta lietuviška knyga kainuoja daugiau negu \$5, daugumas jų kainuoja 3 ar 4, bet labai retai rasime amerikonišką, kuri kainuoja mažiau už \$5 savo pagrindinėje laidoje. Be to, lietuviškų knygų galima gauti ir didesnėse skaityklose.

Lietuviškų leidinių skaitymas turėtų būti būtinu dalyku kiekvienam lietuviui, nes tai mus supažindina su Lietuvos praeitimi bei kultūra, ir, kaip vienas kolega pastebėjo, mums primena tai "kas artima, brangu, bet dabar prarasta".

Ramunė Jurkūnaitė
Neo-Lithuania

Korp! Neo-Lithuania Bostono padalinio valdyba iškilmingo posėdžio metu. Kalba inž. V. Izbickas. Prie stalo sėdi Dažytė ir Manomaitienė. Prie vėliavos stovi: Makaitis, Banaitis ir A. Vilėniškis.

MINTYS APIE KORP! VYTIS

Jaunuolis pradėjęs skautauti jau nuo 8 - 10 metų amžiaus, tęsia skautavimą gimnazijos suole, studentų būdamas ir, baigęs aukštesnį mokslus, jis jungiasi į filisterius.

Korp! Vytis yra tikrai dalis didelės skautiškos šeimos. Korp! įsisteigimo data -- 1924 spalio mėn. 16 d.

Korporacijos tikslas išreikšiamas žodžiais: tęsti moksleivio amžiuje pradėtą skautavimą nesiribojant skautavimo forma, pritaikytą gimnazisto išsilavinimui. Korporantai siekia įgyvendinti obalsį -- Dievui, Tėvynei, Artimui -- jau galvojančio studento protui.

Studentų skautų (akademikų) ideologija nebuvo paskelbta organizacijai steigiantis, bet susiformavo pati, pasiremama pasikurų narių darbais ir pasisakymais. Šis dinamiškas reiškinys nepajėgė numarinti kaikiurių tradicijų, likusių tęstinumo simboliu.

Lietuvoje šiai organizacijai besikuriant, buvo atlikti įvairaus pobūdžio darbai. Šių darbų gražiausias liko -- mokyklų šelpimas. Be to, buvo ruošiamos įvairios iškylos, su tikslu supažindinti narius su gimtąja žeme. Buvo ruošiamos stovyklos studentams, talkininkams vietinių tautų stovyklose. Kai Lietuva buvo okupuota ir šio pobūdžio organizacijos buvo sunaikintos, kuriam laikui žuvo ir Korp! Vytis. Vokietijoje atsiradę korporan-

svetimojų jūroj. Mes turime didžiulį savo kilmę, ir suprasti kodėl didžiujamės, kad galėtume svetimtaučiams parodyti, kad mūsų tauta yra verta pasiūlyti ir turi teisę būti gyva ir laisva.

Jūra Stanulytė
Neo-Lithuania

"JAUNYSTĖS ŽIEDAI", Chicago Aukštesniosios Lituanistikos Mokyklos ir kitų lituanistinių mokyklų 1962-63 mokslo metų metraštis. Knyga Lietuvių Enciklopedijos formato 232 puslapių. Išleido Č. A. L. M.-los Tėvų Komitetas. Kaina 2 dol., siunčiant paštą -- 2 dol. ir 25 cent. Knygoje telpa geriausi pačių mokinių parašyti rašiniai; dėl to lengvai skaitomi net ir pradedantiems lietuvių kalbos mokytis.

Dar yra likęs nedidelis skaičius šio metraščio pardavimui. Knyga pilnai tinkama pasiskaitymui ne tik jaunimui, bet ir suaugusiems. Pažinkime šią lietuvišką jaunimo dvasią ir polėkius! Šią knygą galėtų įsigyti visos lituanistinės mokyklos bet kurioje pasaulio šalyje ir lietuviškos jaunimo organizacijos -- skautai, ateitininkai ir kt. sau asmeniškai ir savo knygynėliams.

Užsakymus su money orderiu ar čekiu siųsti: P. P. Stankevičius, 3751 So. Wallace St., Chicago 9, Ill.

(78, 79, 80)

nesukliudė. Dar Vokietijoje buvo nutarta įgalinti atstovus kiekvienoje naujoje valstybėje, kad jie sujungtų tenai esančius korporantus. Taip darbas beveik be pertraukos yra tęsiamas.

Kiekvienas jaunuolis, norįs įstoti į Korp! Vytis, pirmiausia turi būti studentas ir turi paduoti prašymą įstoti į šią korporaciją. Kandidatavimo laikas tęsiasi nuo 6 mėnesių iki 2 metų. Per šį laikotarpį junioras išsina paruoštą programą. Jei po šio kandidatavimo laiko Korp! Vytis jaučia, kad junioras yra pasiruošęs stoti į jos eiles ir jei jaunuolis, gerai susipažinęs su korporacija, nori korporacijai priklausyti, jam leidžiama duoti senorio -- pilnateisio nario, pasižadėjimą.

Korporacijoje yra trys grupės narių. Pirmą grupę sudaro juniorai -- kurie per du metus tampa seniorais arba iškrinta iš organizacijos. Antrai grupei priklauso visi seniorai -- dar nebaigę aukštesnį mokslus ir nepadavę pareiškimo tapti filisteriais. Trečia ir paskutinė grupė -- filisteriai -- užbaigę aukštesnį mokslus ir padavę pareiškimą įstoti į šią grupę. Jie taip pat yra pilnateisiai Korp! Vytis nariai su keliomis išimtimis skyrus veikloje.

Taip pat gal verta būtų paminėti, kad šiai trečiai grupei priklauso ir Akademikų Skaučių Draugovės tikrosios narės, kurios yra užbaigusios mokslus ir padavusios pareiškimą pereiti į šią grupę. Akademikų Skautų obalsis yra -- AD MELIOREM!

A. P. Dailėdė

CLEVELANDE

JAUNOS JĖGOS LITERATŪROS VAKARAS

Neseniai įvykęs Korp! Neo-Lithuania Clevelande suruoštas literatūros vakaras yra geras pavyzdys, ką studentų grupė bendromis jėgomis gali padaryti. Trumpai padirbę ir patys pasiruošę visi neolituanai įsijungė į bendrą darbą ir paruošė įdomų literatūros vakarą.

Programą pravedė B. Augustinavičiūtė. Pradžioje studentės linksmai pašoko Kepurinę. Ją paruošė R. Mackevičiūtė. Po šoko pasirodė D. Degesys su Putino "Piestupys". Kolega Degesys su tikru entuziazmu ir balso pakaitimu kiekvienam veikalo veikėjui, puikiai perteikė pasakos nuotaiką.

Ištrauką iš Putino "Valdovas" atliko J. Karaliūtė, V. Stankevičius ir R. Varekojis. Visi trys pasirodė gerai. Toliau D. Mackevičiūtė gražiai interpretavo ištrauką iš Šatrijos Raganos "Se-name dvare". Tautinis šokis Mikitenė paįvairino šios dalies nuotaiką.

Užbaigai D. Mackevičiūtė ir A. Gasparaitis išplėdė trumpą ištrauką iš V. Kavaliūno premijoto romano "Kalnų Giesmė". Gaila, kad tokiam įdomiame, dėmesio vertame vakare dalyvavo ne daug vyresniųjų.

DIVIDENDUS MOKAME KAS 90 DIENŲ!

KVIEČIAME PRADĖTI TAUPYTI PAS MUS!

PINIGAI PADĖTI IKI KIEKVIENO MĖNESIO 15-TOS DIENOS, NES DIVIDENDŲ NUO PIRMOS MĖNESIO DIENOS.

4 1/2% PRISIŪSIME DIVIDENDUS KAS 90 DIENŲ ANT INVESTAVIMŲ.

ŠIAS SĄSKAITAS YPATINGAI REKOMENDUOJAME PENSIONIERIAMS, KURIEM PROCENTAI YRA SVARBU GAUTI DAŽNIAU, NES IŠ TO PRAGYVENA.

ST. ANTHONY SAVINGS & LOAN ASSN.

1447 So. 49th Court, Cicero 50, Ill.

JUOZAS F. GRIBAUŠKAS, sekretorius

Chicago Phone: 242-4395; Suburban Phone: 656-6330

Naujai pakeltieji į seniorus Bostono neolituanai (iš kairės): Ignas Vilėniškis jr., Nijolė Vaičiūtytė, Albertas Jurgėla, Vida Rauktytė ir Povilas Martinkus.

CLEVELANDE IR APYLINKĖSE

• **ALT S-gos Clevelando** skyriaus gegužinė įvyks liepos 14 d. (sekmadienį), A. Garmaus ir ponios sodyboje — 24584 Chardon Rd. Važiuojant Euclid Ave. į rytus, sukama dešinė į kalną Chardon Rd. (Tai kartu ir US 6 kelias).

Gegužinės pradžia 2 val. po pietų.

PADĖKA

Birželio 8 d. suruoštoji mažoji tautinių šokių šventė praėjo neblogu pasisekimu. Šutelka pakankamai pinigų nuvykti mūsų jaunimui į šokių šventę programai atlikti.

I-os Apyl. Valdyba, taut. šokių vadovai ir dalyvaujantis jaunimas įvertinusiems mūsų pastangas ir paskatinusiems ateities darbams, nuoširdžiai dėkoja: Dirvos vyr. redaktoriui J. Čiurberkiui, Draugo vyr. redaktoriui ir Draugo atstovui Clevelande V. Rociūniui, R. Babicko vadovaujamam Clevelando vyrų oktetui.

Skyrusiems pinigine auką: LB Clevelando 2-os Apyl. V. bai \$50,00; Čiurlionio Ansambliui \$35,00; Ohio Lietuvių Gydytojų D-jai \$25,00; Poniai X (prašė pavadės neskelbti) \$20,00; ALT Clevelando Sk. \$16,00; Lieptuvių Klubo Direkcijai \$15,00; Ateities Klubo Clevelando Sk. \$15,00; LAS Clevelando Sk. \$10,00 LVS "Ramovė" Clevelando Sk. \$10,00; L. Fronto Bičiuliai Clevelando Sk. \$10,00; Vincui Stankauskui \$10,00.

Po 5 dol. A. Janušauskui, V. iakojui, Leo Baniui, Maziliauskui, Zilieni — \$4,00;

Po 3 dol. -- Maurukui, Matulevičiui, Sniečkuvieni, Kasperavičienei, L. Unguraitienei, V. Januškiui, Stugienei, Lazdinienei, Alkaičiui, O.J. Žemaičiams ir St. Mikalauskui.

Po 2 dol. -- A. Mulioliui, J. Stempužiui, Šemetai, Petraitienei, P. Petkui, G. Karsokienei ir Balašaitienei.

Po 1 dol. -- Motiejūnui, Pikturnai, Banionui, A. Lužai, A. Bakūnienei, Juozaitienei ir E. Eidimtienei.

Visiems talkininkavusiems maž. šokių šventės vakare, o ypač Neimanienei, Šenbergienei, Lazdinienei, Vasiliauskenei ir kt.

Aukos, surinktos aukų lapais bus paskelbtos vėliau.

LB Clevelando I-os Apyl. Valdyba ir Taut. Šokių grupių vadovai ir šokantis jaunimas.

Bongo antilopė Clevelando zoologijos sode.

HOUSES WEAR OUT!

REPAIR OR IMPROVE YOURS WITH A CLEVELAND TRUST LOAN

The Cleveland Trust Company

70 CONVENIENT, HELPFUL BANKS

LRKSA Seimo delegatai prie šv. Jurgio liet. parap. bažnyčios. Pirmoj eilėj iš kairės: Norvaiša, kun. Petrauskas, Semėnienė, neatpažintas asmuo, Poškienė, L. Šimutis, Šrupšienė, kun. B. Ivanauskas, prel. J. Baltusevičius, vyskupas V. Brizgys, W. Kvetkas, prel. Razminas, inž. A. Rudis, L. Leknickas ir kt.

Dėmesio, jaunų lietuvaikių tėveliai!

"Neringos" Skaucių Tuntas laukia prieauglio. Jaunesniųjų skaucių draugovės laukia naujų paukštyčių. Paukštytė gali būti kiekviena lietuvaikė, sulaukusi šėsių metų amžiaus.

Tėvelius prašau registruoti savo dukreles pas draugininkes: Gailutę Mariūnaitę (481-9734) šv. Jurgio parapijos apylinkėje; Nijolę Jankutę (531-4922) Panelės šv. Nesiliaujančios Pagalbos parapijos apylinkėje; arba pas tuntininkę Amandą Muliolienę (481-9779).

• **Paukštyčių stovykla** įvyks rugpjūčio 3-10 d. Berta's Campgrounds, Vermilion, Ohio. Stovyklai vadovaus tuntininkė Amanda Muliolienė ir vyr. sk. Irena Sniečkienė, šeimininkės Plodžinskienė. Stovyklos mokestis — \$15,00. Stovykloje gali dalyvauti visos registruotos paukštytės ir skautės kandidatės. Smulkesnė žiniomis ir registracijai prašau kreiptis į draugininkes arba į tuntininkę aukščiau minėtais telefonais.

• **Clevelando Zoologijos sodas** yra vienintelis pasaulyje, turįs pagautą Bongo antilopę porą.

Nuolat besiplečiąs ir tobulėjąs Clevelando Zoologijos sodas turi ir kitų retenybių, vertų pamatyti.

LRKSA 62-sis SEIMAS POSĖDŽIAVO CLEVELANDE

LRKSA 62-sis Seimas buvo susirinkęs Clevelande, Ohio ir posėdžiavo nuo birželio 30 d. iki liepos 2 d. Birželio 30 d. Seimas buvo pradėtas pamaldomis šv. Jurgio liet. parap. bažnyčioje. Šv. Mišias atnašavo dvasios vadas prel. Jonas Baltusevičius, diakonas kun. Balys Ivanauskas ir subdiakonas kun. Petras Dzegoraitis. Pamokslą pasakė vysk. Vincentas Brizgys. Pamaldose dalyvavo prelatas Razminas iš Romos, prel. Končius -- Balfo pirm. ir kun. Petrauskas iš Australijos.

Pamaldoms pasibaigus, salėje buvo bendri pietūs delegatams ir svečiams.

Po pietų visi vyko į Lietuvių Kultūrinį Darželį, kur LRKSA pirmininkas Leonardas Šimutis pasakė kalbą.

JAUNŲJŲ TALENTŲ PASIRODYMAS IR KONCERTAS

7 val. vak. šv. Jurgio parapijos salėje įvyko jaunųjų talentų pasirodymas. Teisėjų komisija pinigines premijas, kuras asignavo LRKSA vyr. valdyba, paskyrė: I prem. Rūta Jokubaityte už deklamavimą ir plast. šokį, II prem. Danutei Sušinskaitėi -- piano, III prem. Alviui Ožinskui -- piano, VI prem. -- Broniui Kazėnui, Romui Vasiliauskui, Liucytei Vasiliauskaitėi, Vytaui Pivoriūnaitėi, Daliai Martutei -- piano, Irenai Navickaitėi ir Rytai Čyvaitei -- kanklės, Vytautui Dautartui ir Šarūnui Stempužiui -- akordeonas, Ričardui, Mindaugui, Vytautui ir Petriui Dautartams -- dainavimas.

Čiurlionio Ansamblis, vad. muz. Alfonso Mikulskio, kanklių orkestras, vad. Onos Mikulskienės ir Tautinių šokių grupė -- Violetos Žilionytės ir Andriaus Šenbergo -- davė dainų, muzikos ir tautinių šokių koncertą.

SEIMO DARBAI

Seimą atidarė Seimo rengimo komisijos pirmininkas Juozas Sadauskas, pasveikino delegatus ir svečius atsilankiusius į Seimo atidarymą. Pakvietė LRKSA pirmininką Leonardą Šimutį, kaip šeimininką, perimti tolimesnį vadovavimą.

Pirm. Leonardas Šimutis pakvietė visus Seimo dalyvius Seimą pradėti Amerikos ir Lietuvos himnais. Malda sukalbėjo dvasios vadas prel. J. Baltusevičius.

Išrinktas darbo prezidiumas ir kitos komisijos.

Mandatų komisija, patikrinus mandatus, rado, kad seime dalyvauja 78 atstovai - delegatai ir jie atstovauja 54 kuopas.

Seimą sveikino: inž. A. Rudis -- Katalikų Federacijos vardu, kun. dr. A. Deksnys -- St. Louis LRKSA narių ir savo vardu, dr. Vl. Šimaitis -- Lietuvių Fondo, L. Leknickas -- ALT Clevelando sk., V. Kamantas -- LB prezidiumo ir St. Barzduko, L. Šimutis -- Amerikos Lietuvių Tarybos vyr. valdybos, E. Paurazienė ir M. Šimonis -- Detroito, raštu prel. Juras -- kunigų vienybės.

LRKSA vyr. tarybos, direktorių ir kitų komisijų raportai 62-jam Seimui buvo priimti ir patvirtinti.

Rezoliucijų ir pasiūlymų komisija patiekė projektus ir siūlė pasiųsti pasveikinimus: šv. Tėvui Povilui VI, JAV prezidentui Kennedy, valst. departamentų sekretoriui, Ohio arkivyskupui Hoban, Clevelando majorui R. Locher, Katalikų Federacijai, Kunigų Vienybei, Katalikų Moterų s-gai, Amerikos Lietuvių Tarybai, Lietuvių Bendruomenei, Vyčiams.

SEIMO NUTARIMAI:

1. Įstoti į Lietuvių Fondą pilnateisiu nariu, įnešant pradžios \$200,00.
2. Šiluvos rengiamai koplyčiai Washingtono paskirti \$500,00.
3. Jaunimo laikraščiams "Eglutė", "Ateitis" ir "Vyris" paskirti po \$500,00 pirmaisiais metais, o vėliau nutars vykdomoji taryba.

I LRKSA VALDYBĄ IR KOMISIJAS IŠIRINKTA:

Dvasios vadas -- prel. Jonas Baltusevičius, pirmininkas -- Leonardas Šimutis, vicepirm. Thomas Mack, sekretorius -- William T. Kvetkas, išdininkas -- Petras Karašauskas, išd. globėjais: Vincas Abromaitis ir Leokadija Žemaitytė - Donarovich, daktaras kvotėjas dr. William Christian, direktoriai: inž. Antanas Rudis, dr. Vladas Šimaitis ir Albina Poškienė, Garso redaktorius -- Matas Zujus, Labdarybės komisija: H. Šrupšienė, Gilbertienė ir M. Šimonis, Švietimo komisija: Ign. Sakalas, Vl. Mingel ir kun. dr. A. Deksnys, Teisių komisija: S. Galinis, K. Rubinas ir A. Norvaiša, Jaunimo komisija: L. Stakienė, A. Rudis jr., ir A. Ewald, Statuto komisija: B. Skyrienė, V. Vitkus ir P. Montvila.

Sekantį LRKSA Seimą nutarta šaukti Pittsburgh, Pa.

BANKIETAS

Liepos 2 d. 7 val. vak. Seimas buvo baigtas suruoštu delegatams bankietu Sheraton viešbutyje. Dalyvavo per 160 asmenų. Bankietui vadovavo inž. Antanas Rudis. Koncertinę programą išpildė Nora Braziulienė, akomp. R. Babickui.

L. Žvirkalnis

• **Sopranas Anita Darian** ir baritonas Norman Atkins, žinomi New Yorko teatrų lankytojų dainininkai, dalyvaus Clevelando Vasaros orkestro koncerte liepos 17 d. (trečiadienį), Public Auditorium, kurio metu dirigento Louis Lane vadovaujamas orkestras patiekis "West Side Story", "The Music Man" ir "The Most Happy Fello" operečių ištraukas, kartu dalyvaujant ir chorui.

Koncerte numatyta ir kitų muzikinių staigmenų.

Bilietai iš anksto gaunami Severance Hall ir Burrows krautuvėse.

Aplankykite cirką May Co. krautuvėje!

May Co. mieste esančios krautuvės 7-ame aukšte rodoma dalis cirko, dalyvaujančio Pasaulinėje Parodoje New Yorke 1964 m.

Tai tikrai dar nematytas spektaklis su eile klounų, akrobatų ir gyvulių!

Verta pamatyti vaikams ir suaugusiems!

Įėjimas — 15 c. vaikams ir 25 c. suaugusiems. Pelnas skiriamas ligotų vaikų šalpos organizacijai.

Ši atrakcija bus rodoma iki liepos 20 d.

Nepraleiskite progos!

MŪRININKAI

Ieškomi prityrę mūrininkai Rytų ir Vakarų miesto pusėje esantiems darbams. Dienomis skambinti — 881-8711. Vakaraš skambinti — 247-6370. (77-79)

IŠNUOMOJAMI GYDYTOJUI IR DANTISTUI KABINETAI

virš Superior Savings and Loan patalpų, East 68 ir Superior gt. kampas.

Teirautis telefonu: HE 1-2497.

EAST CLEVELAND — 13515 EUCLID AT SUPERIOR AVE.

OPEN EVERY SATURDAY UNTIL 2:30

ACCOUNTS INSURED

TO \$10,000.00

4¹/₂%

SUPERIOR SAVINGS

HOME AND REMODELING LOANS

Indėliai įnešti iki LIEPOS 15 DIENOS bus užskaityti nuošimčiams nuo LIEPOS 1 DIENOS!

IN TOWN OFFICE — 6712 SUPERIOR AT EAST 68 ST.

JAKUBS & SON

FUNERAL HOMES

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai 35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo.

6621 Edna Avenue
EN 1-1763

936 East 183 St.
KE 1-7770

AUKOS DIRVAI

J. Vaičys, Albion, N.Y. 2.00
A.L.T. Akrono Skyrius 2.00
St. Pažėra, Detroit 4.00
Myk. Mažeika, St. Joseph 1.00
Vl. Bačiulis, Cleveland 1.00
H. Sukauskas, Toronto 2.00
St. Vidmantas, Melrose Park 4.00
V. Dabrila, Worcester 1.00
A. Iškauskas, Toronto 2.00
P. Šukys, Cleveland 4.00
Ig. Venckūnas, Baltimore 4.00
D. Šukelis, Chicago 3.00
E. Masiulis, Beverly Shores 1.00
G. Vildžius, Mystic, Conn. 1.00
B. Garlauskas, Cleveland 1.00
E. Mazys, Cleveland 1.00
J. Peteris, Los Angeles 5.00
L. Ruikytė, New York 1.00
J. Povilaitis, Omaha 2.00

KAS TURIT "TIMELESS LITHUANIA"?

Prašau atsiliiepti lietuvių, prisidėjusių prie Dr. Norem'o knygos "Timeless Lithuania" išleidimo ir turinčių tą knygą. Kuriems ji dabar nereikalinga, bet gerai išlaikyta, prisiųskit man. Yra amerikiečių, kuriems ta knyga labai svarbi ir nori ją įsigyti, bet niekur gauti negalima.

Kadangi ta knyga privalome padovanoti tiems amerikiečiams, kurie jos verti, būkit tokie geri ją padovanoti. Ją pasiūnčiant bus pažymima kaip jūsų dovana. K. S. Karpis, 345 E. 222nd Street, Euclid, Ohio, 44123.

Paraginkit savo pažįstamus užsiprenumeruoti Dirvą

Reikalingos prityrę viena adata siuvėjos. Kreiptis 1990 East 69 gt., Cleveland, 9 Ohio. (78, 79, 80)

GERI NAMAI

2 šeimų prie pat šv. Jurgio parapijos, 2 nauji pečiai, nebrangus.

2 šeimų nedidelis, beveik naujas, netoli Euclid gatvės, garažai, gražiai įrengtas rūsys.

Naujas Wickliffe, 3 miegamieji, prašo tik \$18,500.

Krautuvė ir namas prie E. 185 gt., nebrangus, galima viršų gyventi, o pačioj prekiauti.

Prie pat Naujos parapijos, nedidelis vienos šeimos, prašo tik \$13,800.

E. 168 ir Grovewood, vienos šeimos, prašo tik \$12,600.

Dviejų šeimų. Grovewood ir E. 169 gt., 5-5-2, du garažai, labai gerame stovyje, prašo \$22,500.

6 kambarių, prie pat E. 185 gt., gražiai įrengtas rūsys, 2 garažai.

Norintieji pirkti, parduoti, ar mainyti, prašome sustoti ar paskambinti į

EAST SHORE REALTY
United Multiple Listing Service

Juozas Mikonis — Realtor
780 E. 185 IV 1-6900
Res. KE 1-2190

VISAIS APDRAUDOS REIKALAIS,

kaip automašinų, gyvybės, nelaimingų atsitikimų ir gaisro, kraitis į atstatę

PAULINA

MOZURAITIS-BENNETT

MI 2-4450

642 Meadow Lane Dr.
CLEVELAND 24

KAS IR KUR?

• Lietuvos Nepriklausomybės Fondui gauta aukų: per R. Jasiūną iš Bostono — 119 dol.; per B. Veitą iš Pittsburgho — 45 dol.; per J. Biliūnienę iš Portchester, N. Y. — 30 dol.; per J. Budriką iš Chicagos LNF Komiteto — 92 dol.; per Čereką, Stamford, Conn. — 40 dol. Pavieniai aukotojai: Z. Rekašius — 20 dol.; dr. J. Balys — 10 dol.; J. Maurukas — 10 dol.; A. Norkus — 10 dol.; P. Narvydas — 5 dol. ir eilė kitų po mažiau. Viso — 407 dol.

• Inž. Vladas ir Izabelė Diliai, lietuvių visuomenės veikėjai New Jersey, grįždami iš Chicago vykusių Tautinių šokių šventės ir LB Tarybos sesijos posėdžių, sustojo Clevelande ir, lydimi giminaitės K. Vaičiūnienės, aplankė Dirvos redakciją, palikdami 10 dol. auką tautinei spaudai paremti.

• Cezaris Surdokas, Baltimore, Md., organizuoja Rezoliucijoms Remti Komiteto skyrių. Jo ir jo bendradarbių pastangomis jau trys Marylando kongresmanai yra įnešę rezoliucijas. Asmenys, vienu ar kitu būdu norį prisidėti prie viso rezoliucijų žygio, rašo jam: 5315 Lothian Rd., Baltimore 12, Md. Tel. ID 5-5012.

• Donatas Gasiūnas, iš New Yorko, su žmona ir keturiais vaikais grįžo iš atostogų, jas praleidęs Los Angeles, Calif. Su Volkswagen automobiliu šeši žmonės išvažinėjo 8000 mylių, pakeliui nakvodami ne patogiuose moteliuose, bet savo pasidarytose palapinėse su mažamečiais vaikais. Per tris savaites pervažiavo beveik visą Ameriką ir savaitę viešėjo Los Angeles mieste pas gimines.

ŠEIMOS

POILSUI
PUIKIOS
MAUDYNĖS
LAIVELIAI IR
ZUVAVIMAS

Christiana

Lodge & Cottages
on Christiana Lake

PLANUOKITE šeimai atostogas 32 akrai įvairių pramogų kupinoje LINKU vasarvietėje. Puikus maistas, baras, linksma vakarai. Laiveliai NEMOKAMAI. Dėl sąlygų teirautis BOX D-266, EDWARDSBURG, MICHIGAN, arba telef. J. Linkus, Neptune 1-5055.

PAVERGTŲJŲ TAUTŲ SAVAITĖ HARTFORDE

Sovietų Sąjunga yra pavergusi keliolika Europos tautų, jų tarpe ir Lietuvą. Paskutiniu laiku net artima J. A. Valstybių kaimyną — Kubą ištiko panaši nelaimė. Raudonasis pavergėjas graso ir likusiam laisvajam pasauliui vergijos pančiais.

Pavergtųjų Tautų Savaitės tikslas yra priminti laisvajam pasauliui apie komunizmo pavojų ir raginti kovai prieš pavergėją.

Hartforde liepos 19 dieną Lenkų Tautiniuose Namuose, 100 Governor St., 7 val. vakare įvyksta bendras visų pavergtųjų tautų protesto susirinkimas. Kalbės senatorius T. Dodd, kongresmanas A. Sibal ir T. Maliszewski. Bus trumpa meninė programa.

Reikia tikėtis, kad skaitlingu atsilankymu žmonės parodys savo nusistatymą ir paramą kovai prieš pavergimą.

Pavergtųjų Tautų susirinkimą, pritaikytas programos per radiją ruošia Bendras Pavergtųjų Tautų Komitetas.

• Pranas ir Albina Kašubai su sūnum Mindaugu, iš Reading, Pa., savaitgalį praleido Great Neck, New Yorke pas Danutę ir Antaną Senikus. Ta proga jie aplankė ir kitus newyorkiečius gimines bei draugus. Pranas Kašuba yra jautrus tautinių reikalų ir spaudos rėmėjas.

• Lietuvos Atsiminimų Radijo direktorius Jokūbas Stukas, muzikai Algirdas Kačanauskas ir Liudas Stukas, iš New Jersey, praeitą savaitgalį buvo išskridę į Chicago dalyvauti Lietuvių Tautinių šokių šventėje.

• Ligija Bieliukienė, General Federation of Women Club's vadovybės narė, iš New Yorko atostogų praleisti išskrido į Europą, kur aplankys keletą kraštų.

• Stella Abraitienė ir Birutė Rimgailienė savaitei atostogų buvo išvykusios į Cape Cod, Mass.

• Klemensas Gulbinas, Sydney, Australia, birželio 30 d. tragiškai žuvo susisiekimo nelaimėje.

NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
PRENUMERATĄ

LIETUVOS KANKLĖS -- tokiu pavadinimu ir trumpu kanklių bei kanklių muzikos istorinio išsivystymo apibūdinimu Lietuvoje neužlgo pasirodys plokštelė, kurią išleidžia Request Records, Inc., New York.

Plokštelei išleisti iniciatyvos ėmėsi Vysk. Valančiaus Lituanistinės mokyklos Clevelande tėvų komitetas. Toje mokykloje reiškiasi įvairios moksleivių tautinio meno grupės. Kanklininkų grupė, vadovaujama Onos Mikulskienės, yra pasiekusi toje srityje didelę pažangą ir lietuviškos melodijos, kanklių orkestrui pritaikytos muz. Alf. Mikulskio, plokštelėje skamba žavingu melodingumu.

Request Records, Inc. leidžiamos plokštelės pasiekia viso pasaulio bibliotekas, radijofonus ir šiaip turi plačią rinką plokštelių prekyboje.

Vysk. Valančiaus Lit. Mokyklos jaunosios kanklininkės ne tik reprezentatyvia spalvota nuotrauka, bet ir žavia, melodinga lietuviška kanklių muzika skleis po pasaulį Lietuvos vardą. Nuotraukoje iš kairės: vadovė Ona Mikulskienė, Dalia Martutė, Guoda Stuogytė, Irena Navickaitė, Silvija Obelenytė, Gidonė Bačiulytė, Ramunė Širvaitytė, Rasa Unguraitytė ir Teresė Idzelytė.

• Inž. Juozas Butkus, iš Woodhaven, N. Y. užsiprenumeravo Antano Smetonos monografiją. J. Butkus yra Korp! Neo-Lithuania filisteris, šiuo metu aktyviai reiškiasi skautų veikloje, kur jis yra New Yorko Lietuviams Skautams Globoti Komiteto pirmininku ir deda pastangų įsigyti nuosavas palapines stovyklavimui.

KVIETIMAS VASAROS ATOSTOGOMS

Maloniai kviečiame atvykti į saulėtą CAPE COD ir šių metų atostogas praleisti geram poilsiui specialiai paruoštoje MESKOS viloje ir MESKIUKO vasarnamyje.

Medžių apsupta erdvi rami aplinka, dideli patogūs kambariai, geras sveikas maistas, malonus nešaltas Atlanto vanduo. Palangos švarumo paplūdimio smėlis, lietuviška dvasia ir gera nuotaika, vaikų priežiūra...

Vasarvietė atidaroma birželio 15. Kas vasaros nuo birželio 15 iki birželio 30 ir nuo rugsėjo 1 iki sezono pabaigos, gaus 15% nuolaidą. Labai prašome užsisakyti kiek galima iš anksto.

MEŠKA, 42 Beach St., Monument Beach, Cape Cod, Mass. Tel. 759-3251 (Area Code Nr. 617).

Būrelis Vasario 16 Gimnazijos mokinių deklamuoja Petronėlės Orintaitės "Tėvynės šaukia", laike gimnazijos klasių patalpų kertinio akmenio šventinimo iškilnių.

RUOŠIASI DAINŲ ŠVENTEII

Didžioji lietuvių diena Pasaulinėje Parodoje New Yorke bus 1964 m. rugpjūčio mėn. 23 d. Tą dieną sukanika 40 metų nuo pirmosios dainų šventės, įvykusios Lietuvoje.

Šioje sukaktuvių dienoje norima suruošti didžiulę dainų ir tautinių šokių šventę-festivalį. Ruošiamos dainų šventės tikslas yra reprezentuoti lietuvių tautos muzikinę meną Lietuvių Dienoje, Pasaulinės Parodos metu ir parodyti kitataučiams, kad Lietuva tikrai yra dainuojanti šalis, nes viena būdingiau-

sių lietuvių sielos apraiškų yra daina.

Lietuvių Komiteto Pasaulinei Parodai Meno Sekcijos pirmininko aktoriaus Kazio Vasiliausko sukvieisti New Yorko ir New Jersey valstijos lietuvių chorų dirigentai, susirinkę nutarė, kad tokia šventė yra reikalinga ir tam reikalui išrinko muzikų komitetą.

Komitetą sudaro: pirmininkas Algirdas Kačanauskas — Rūtos Ansamblio vadovas, 114 East Edgar Rd., Linden, N. J. Tel. A. C. 201 325-7927, vicepirmininkas Antanas Visminas — Maspetho Viešpaties Jėzaus Atsimainymo parapijos vargonininkas ir sekretorius Mykolas Cibas — Brooklyno Operetės Choro dirigentas.

New Yorko mieste ir apylinkėse bei New Jersey valstijoje yra apie 300 choristų įsijungusių į įvairius chorų, kurie jau pareiškė savo visišką pritarimą ir sutikimą ruošiamoje dainų šventėje dalyvauti.

Kadangi Lietuvių Komitetas vykstantiems choras į Pasaulinės Parodos Lietuvių Dieną kelionės išlaidų negalės apmokėti, nutarta kviesti tik rytinio pakraščio chorų. Jeigu atsiųstų norinčių chorų ir iš toliau atvažiuoti, mielai yra kviečiami.

* JAV ŪKIUI RIMTAI GREŠĖS GELEŽINKELIŲ STREIKAS atidėtas iki liepos 29 d.

Unijų atstovai buvo atmetę prezidento Kennedy siūlymą sutikti su Vyr. Teismo teisėjo A. Goldbergo arbitravimu.

Geležink. streiko byla susirūpinimą rodo visos JAV valdžios institucijoms.

* DR. ARTURO ILLIA, naujai išrinktas kandidatas į Argentinos prezidentus (jį dar turi patvirtinti elektoratas), pareiškė siekiant Argentinali nenaudingų sutarčių su JAV žibalo bendrovėmis panaikinimo.

LIETUVIŠKA VASARVIETĖ BANGA

CAPE COD'E, MASS.
GREAT MARSH RD.,
CENTERVILLE, MASS.

- Prie Atlanto vandenyno, Golfo srovės šildomo garsaus Craigville Beach.
- Patogūs kambariai ir atskiri namukai, kuriuose patiemis galima gamintis valgi.
- Skanūs lietuviški valgiai.
- Grynas pušų oras ir rami vietovė poilsiui.
- Svečiams be nuosavų automobilių — transportacija į ir iš paplūdimio.
- Vaikų priežiūra tėvams išvykus.
- Šalia "Bangos" randasi ežeras su viešu paplūdimiu. Žuvavimo mėgėjams yra laivelis.

Norintieji puikiai praleisti atostogas prašomi su užsakymais kreiptis šiuo adresu:

A. Pakštienė,
Box 188, Centerville,
Cape Cod, Mass.
Tel. SP 5-4633.

JOANA LINARTIENĖ, gyv. Yagoona (prie Sydney), Australijoje, susilaukusi 78 m. amžiaus, dar vis judriai reiškiasi lietuvių gyvenime. Kartu su ja daugelis jos pažįstamų grįžta prisiminimais į tuos laikus, kada Vilniaus, Petrapilio, Rygos scenose J. Linartienė žavėjo žiūrovus jau prieš 60 metų skleidama lietuviško scenos meno pirmųjų žiedų pumpurus. Šiandien gi jos darbų jau nebemini net Lietuvių Enciklopedija.

Tačiau kaip gyva ir veikli dar ji Australijos lietuvių gyvenime, taip gyva ji prisiminimuose tų žmonių, su kuriais į tai teko jaunystėje dirbti lietuviškos scenos ir literatūros baruose.

J. Linartienė gyvena dukters ir žento inž. B. Daukaus, buv. Australijos L.B. Krašto V-bos pirmininko, globojama.

E. Karpavičius su žmona, gyveną Australijoje, kai gauna Dirvą tuoj skuba parodyti jos nuotraukas savo anūkams Reginali ir Viktorui Laukaitytėms.

MALONŲ VASAROTOJAI,

Pranešame, kad OSTERVILLE MANOR, Inc. atidaroma birželio 24 d. Adresas: West Bay Road, Osterville, Cape Cod, Mass. Telef.: GARDEN 8-6991. Savininko J. Kapočiaus namų adresas: 25 Barrington Road, Dorchester 24, Mass. Telef.: 282-2759.

Mūsų vasarvietę geriausia atestuoja pas mus jau vasarąjį svečiai: kas jau vieną kartą pas mus atostogavo, tas lieka nuolatiniu Manor vasarotoju.

Maloniai prašome kambarių užsakymus siųsti kaip galima anksčiau, kad mes galėtume patenkinti kiekvieno pageidavimus.

Laukiame Jūsų užsakymų ir esame pasiruošę Jus maloniai priimti.

Jūsų
J. Kapočius